Programma 0: Algemeen Bestuur

Algemene beleidsdoelstelling.

Een efficiënt ingerichte (ambtelijke en bestuurlijke) organisatie die zich concentreert op het effectief uitvoeren van de gemeentelijke kerntaken; waarbij burgers centraal staan.
Uitgangspunt is een zelfstandige gemeente die wil samenwerken met anderen.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030	Vastgesteld 2009
College	Besturingsconcept	Organisatiebesluit + Algemeen Mandaatbesluit Appingedam	Vastgesteld 2007
Raad		Pact voor de Regio Eemsdelta	Vastgesteld 2009
Raad		Projectenboek Appingedam-Delfzijl	Vastgesteld 2010

In bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	2.944	2.376	2.354	2.354	2.354	2.354
Ontwikkelingen			0	-25	-70	-110
Totale lasten Programma 0	2.944	2.376	2.354	2.329	2.284	2.264

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	600	187	199	199	199	199
Ontwikkelingen			0	0	0	0
Totale baten Programma 0	600	187	199	199	199	199

Saldo Programma 0	**2.344**	**2.189**	**2.155**	**2.129**	**2.0854**	**2.065**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 0, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 18-29 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking aan reserves	37

Overzicht deelprogramma's

Het programma Algemeen Bestuur omvat de navolgende deelprogramma's
0.1 Bestuursorganen
0.2 Bestuursondersteuning college van B&W
0.3 Persoonsadministratie en Burgerlijke stand
0.4 Bestuurlijke samenwerking
0.5 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer
0.6 Huisvesting bestuur en organisatie
0.7 Personeel en personeelszaken
0.8 Ondersteunende activiteiten

0.9 Bedrijfskostenplaatsen
0.10 GemCC

Trends en knelpunten

Organisatie.
Ook in 2011 werken wij aan verdere implementatie van de electronische overheid en Antwoord. De impact op gemeenten neemt nog verder toe. Wij rusten onze organisatie –in samenwerking met de andere partners- toe om deze ontwikkelingen op te vangen. Informatiemanagement is daarbij een belangrijk instrument. Daarmee kunnen we sturing geven aan de keuzes die gemaakt moeten worden bij de technische ontwikkelingen t.a.v. automatisering. Wij verwachten dat de komende jaren hiervoor stevige investeringen aan de orde komen om te kunnen voldoen aan landelijke regelgeving (basisregistraties) en de gemeentelijke ambities (dienstverlening)

Samenwerking.
Uitgangspunt is een zelfstandige gemeente. De druk op bestaande en nieuwe wettelijke taken neemt echter toe. De kabinetsplannen van het Kabinet Rutte voegen daar een extra dimensie aan toe. Er komen nog meer taken op gemeenten af, terwijl de budgetten gelijktijdig worden gekort. Om een goede kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven aanbieden, en uit overwegingen van kostenefficiency willen we samenwerken met gemeenten, in de buurt, in de regio en in de provincie.
In samenwerking met de gemeente Delfzijl en Loppersum richten we een zogenoemd Shared service Center in waarin veel van de gemeentelijke organisatie-onderdelen zullen worden ondergebracht. Met deze samenwerking willen we de diverse ontwikkelingen en de uitvoering van de diverse taken in ons gebied regisseren.

Naast de eigen plek die Appingedam in de regio inneemt, willen we ook aanvullend zijn op de regio. Een regio die kwaliteit herbergt heeft een positieve invloed op haar afzonderlijke gemeenten. Samenwerking in belangenbehartiging (VNG en VGG), gezamenlijke formulering van beleid en een gezamenlijke aanpak voor een duurzame structuurversterking in het Eemsmondgebied.
De uitwerking van zowel het Eemsdelta pact, de Perspectiefnota als het in ontwikkeling zijnde leefbaarheidsplan zal een intensieve inzet van het gemeentelijk personeel, college en raad vragen, zowel in beleidsmatige zin als ook in een financiële vertaalslag.

Ontwikkelingsvisie/ projectenboek
De gemeenten Delfzijl, Eemsmond, Appingedam en Loppersum hebben in DEAL-verband het Bestuursakkoord Eemsdelta opgesteld. Als vervolg op dit bestuursakkoord is het Economisch Beleidsplan opgesteld en werd in 2009 het Pact voor de Regio Eemsdelta ondertekend. Het Pact voor de regio Eemsdelta geeft aan dat de gemeenten Delfzijl en Appingedam voor de opgave staan om een behoorlijk deel van de woningen aan de voorraad te onttrekken. Daarnaast heeft Appingedam zich een extra opgave gesteld vanwege de gewenste herstructurering van de wijk Opwierde. De nieuwbouwopgave is in het Pact voor de regio Eemsdelta eveneens geformuleerd.

In het bestuursakkoord is eveneens afgesproken dat voor de gemeenten Appingedam en Delfzijl een gezamenlijk ontwikkelingsperpectief wordt opgesteld. Het ontwikkelingsperspectief 2030 is in september 2009 door de gemeenteraden van Appingedam en Delfzijl aanvaard als richtinggevend document voor de toekomstige ontwikkelingen van de beide gemeenten en als basis voor het beleid van de komende jaren.

Als uitwerking van het ontwikkelingsperspectief is in 2010 door de gemeenten Appingedam en Delfzijl het projectenboek opgemaakt. In het projectenboek vindt de doorvertaling plaats van de afspraken die in het kader van de Regio Eemsdelta zijn gemaakt voor het stedelijk gebied van Appingedam en Delfzijl. Het projectenboek richt zich vooral op de inhoudelijke vertaling van visie naar programma’s en van programma’s naar projecten. De volgende vijf programma’s worden onderscheiden:

- Wonen en leefbaarheid;
- Centrumontwikkeling stadskernen Appingedam en Delfzijl;
- Maatschappelijke voorzieningen;
- Economie, arbeidsmarkt, werkgelegenheidsontwikkeling, toerisme;
- Stedelijke infrastructuur

Deelprogramma 0.1 Bestuursorganen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het besturen van de gemeente, voor zover niet aan ander bestuursorganen opgedragen, waarbij:
- burgers centraal staan;
- gekozen is voor het concept 'de gemeente als regisseur';
- het accent ligt op (het zelfstandig en volwaardig uitvoeren van onze) kerntaken;
- indien nodig samenwerking wordt gezocht met andere (publieke en private) spelers met gemeenschappelijke belangen.
- Het heroverwegen van besluiten waartegen bezwaarschriften zijn ingediend.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
001.3 Gemeenteraad en raadscommissies
001.5 Burgemeester en wethouders
001.7 Rechtsbescherming

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsperspectief Appingedam-Delfzijl 2030	Vastgesteld 2009
Raad	Verordening	Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Appingedam	Vastgesteld 2010
Raad	Verordening	Reglement op de raadscommissie	Vastgesteld 2010
Raad	Verordening	Verordening op de fractieondersteuning	Vastgesteld 2010
Raad	Verordening	Delegatiebesluit	Vastgesteld 2006
Raad	Verordening	Verordening vertrouwenscommissie	Vastgesteld 2007
Raad	Verordening	Gedragscode bestuurlijke integriteit	Vastgesteld 2002
Raad	Verordening	Referendumverordening	Vastgesteld 2008
Raad	Verordening	Inspraakverordening (2004)	Vastgesteld 2004
Raad	Verordening	Verordening commissie bezwaarschriften	Vastgesteld 2010
Rijk	Wet en regelgeving	Diverse wet- en regelgeving waaronder de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht	
BenW	Richtlijnen	Interne richtlijnen klachtbehandeling	Vastgesteld 1999

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Burgers bij het bestuur betrekken en van hun ideeën en initiatieven gebruik maken.

De informatie- en communicatietechnologie biedt volop mogelijkheden de burgers bij het bestuur te betrekken. Maar ook in persoonlijke contacten van college en raad met de inwoners wordt geïnvesteerd.
In raad- en commissievergaderingen kunnen burgers gebruik maken van het spreekrecht; de raadscommissie biedt nu zeer ruime mogelijkheden om met burgers te communiceren. Ook is er de mogelijkheid een burgerinitiatief in te dienen. De commissie burgerparticipatie organiseert voor de raad wijkbezoeken en werkbezoeken aan bedrijven en maatschappelijke organisaties en legt contacten met bepaalde doelgroepen, om in een vroeg stadium van beleidsvorming de mening van burgers te horen. In 2010 wordt een wijkenronde gehouden. In 2011 wordt geen kindergemeenteraad georganiseerd, dat gebeurt weer in 2012 (eens in de twee jaar). Eens per kwartaal nodigt de raad individuele burgers of groeperingen bij de raadsvergadering uit in het kader van het project 'Gast van de raad'.
Door de invoering van videonotulering zullen naar verwachting meer burgers bij het raadswerk worden betrokken.
Verder wordt het, in 2007 in gang gezette, wijkgericht werken verder ontwikkeld, waarbij naast inzet op de fysieke aspecten, ook ingezet wordt op de sociale aspecten.

Indicatoren:
- *10 insprekers bij met name commissievergaderingen (2009: geen insprekers commissie, 4 insprekers raad).*

- *Gemiddeld 20 bezoekers per raads- en commissievergadering (2009: raad: gem. 15, commissie: gemiddeld 10.*
- *De commissie burgerparticipatie organiseert een wijkenronde, 4x het project Gast van de raad, 2 werkbezoeken en 2 gesprekken met doelgroepen.*
- *Aantal burgers dat wordt bereikt tijdens burgercontactavonden van raad en college, en met raadplegingen via internet: 200 (2009: 250 (meest jongeren via Jeugdparlement).*
- *Aantal burgers dat deelneemt aan 'Gast van de raad': 30*
- *Aantal meldingen van de meldingenlijn (2009: 1324)*

b. Verhoging van de kwaliteit van de besluitvorming
Bij besluiten wordt de mogelijkheid voor bezwaar en beroep aangegeven. Appingedam heeft een onafhankelijke Commissie bezwaarschriften. De advisering door de commissie draagt bij aan een verhoging van de kwaliteit van de besluitvorming. Alle bezwaarschriften worden binnen de wettelijke termijn (12 weken na einde bezwaartermijn met verruimingsmogelijkheid van zes weken) afgedaan.

Indicator
- *Aantal bezwaarschriften (gegrond, ongegrond)*
- *Aantal klachten (gegrond, ongegrond)*
- *Aantal bezwaarschriften afgedaan binnen wettelijke termijn van 12 weken*
- *Aantal bezwaarschriften afgedaan binnen wettelijke termijn van 18 weken, na verruimingsmogelijkheid*

Deelprogramma 0.2 Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Bevorderen dat het college mede op basis van kwalitatief goede adviezen en voorstellen kan besturen. Het voorkomen van aansprakelijkheid.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
- 002.2 Representatie
- 002.4 Bestuursondersteuning
- 002.6 Aansprakelijkheid
- 002.8 Algemene promotie en voorlichting

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
B&W	Besluit	Organisatiebesluit	Vastgesteld 2007
Raad	Verordening	Verordening op de ambtelijke bijstand	Vastgesteld 2003
Raad	Verordening	Verordening met betrekking tot doelmatigheid- en doeltreffendheidonderzoek	Vastgesteld 2003
Raad	Verordening	Financiële verordening	Vastgesteld 2008
BenW	Richtlijnen	Interne richtlijnen klachtenbehandeling	Vastgesteld 1999
BenW	Richtlijnen	Inkoop- en aanbestedingsbesluit	Vastgesteld 2005
Raad	Beleidsregels	Communicatieplan	Concept
Rijk	Wet	Wet Openbaarheid bestuur	
Rijk	Wet	Algemene Wet Bestuursrecht	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Binnen de afgesproken kaders een tevreden bestuur dat mede op basis van de geboden ondersteuning goed kan functioneren, hetgeen onder andere tot uitdrukking komt in het geringe aantal claims.

Indicator
- *Aantal claims (2006: 8; 2007: 9;2008: 6; 2009: 4).*
- *Aantal gehonoreerde claims (2006: 4 claims; 2007: 3;2008: 5;2009: 2)*

b. De uitvoering van het gemeentebeleid geschiedt rechtmatig.
De gemeente dient zich aantoonbaar (zichtbaar en controleerbaar) aan de wet- en regelgeving te houden. Het controleprotocol en normenkader zijn door uw raad vastgesteld.

Indicator
- *Goedkeurende verklaring inzake rechtmatigheid bij de jaarrekening*

Deelprogramma 0.3 Persoonsadministratie en Burgerlijke Stand

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Verzamelen en beheren van persoonsgegevens, aanvraag en uitgifte van reisdocumenten en rijbewijzen, uitvoeren van de burgerlijke stand en het verzorgen van de verkiezingen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
- 003.2 Verkiezingen
- 003.5 Bevolkingsadministratie en Burgerlijke Stand
- 004.4 Rijbewijzen, reisdocumenten en identiteitskaarten

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Verordening Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	Vastgesteld 2005
Raad	Beleidsregels	Reglement Burgerlijke stand	Vastgesteld 2000
Raad	Beleidsregels	Beheerregeling Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens	Vastgesteld 2008
Raad	Verordening	Archiefverordening gemeente Appingedam	Vastgesteld 1996
Rijk	Wet	Wet Gemeentelijke basisadministratie (GBA)	
Rijk	Wet	Burgerlijk wetboek	
Rijk	Wet	Wegenverkeerswet, Rijbewijzen	
Rijk	Wet	Nationaliteitswetgeving	
Rijk	Wet	Vreemdelingenwet	
Rijk	Wet	Wet op de Lijkbezorging	
Rijk	Wet	Kieswet	
Rijk	Beleidsregels	Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001	
Rijk	Beleidsregels	Besluit burgerlijke stand	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Uitvoering van en voldoen aan de wetgeving inzake basisregistraties
De persoonsadministratie betreft het verzamelen en beheren van persoonsgegevens voor interne en externe informatieverstrekking.
Een nieuwe ontwikkeling is de opzet van basisregistraties voor personen (het huidige GBA), adressen en gebouwen.

Indicator
- GBA Audit in het 4e kwartaal 2011
- In maart 2011 provinciale verkiezingen organiseren.

Deelprogramma 0.4 Bestuurlijke samenwerking

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Appingedam wil samenwerken. We willen de samenwerking met andere gemeenten, in de directe omgeving, in de regio en in de provincie versterken. Hierbij staat het doel centraal om een nog hogere kwaliteit van onze gemeentelijke dienstverlening te kunnen leveren en de continuïteit van dienstverlening te kunnen waarborgen. Tevens wordt intensivering van de samenwerking van de DEAL gemeenten (Loppersum, Appingedam, Eemsmond en Delfzijl) nagestreefd.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
005.5 Bestuurlijke samenwerking

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Gemeenschappe-lijke regeling	Regioraad Noord Groningen	In liquidatie
Raad	Gemeenschappe-lijke regeling	Eems-Dollard Regio	
Raad	Beleidskader	Bestuursakkoord Eemsdelta	Vastgesteld 2008
Rijk	Wet	Wet gemeenschappelijke regelingen	
Rijk	Wet	Gemeentewet	
Zie de paragraaf 'Verbonden partijen' voor een overzicht van alle gemeenschappelijke regelingen en de overige organisaties waarin Appingedam een bestuurlijk of financieel belang heeft.			

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Aanvullend zijn op de regio door gebiedsgerichte en themagerichte samenwerking.
Naast de eigen plek die Appingedam in de regio inneemt, willen we ook aanvullend zijn op de regio. Indien de regio in z'n geheel kwaliteit herbergt, heeft dat ook een positieve uitstraling op afzonderlijke gemeenten.
Samenwerking wordt gezocht door:

- gezamenlijke belangenbehartiging in brede zin (VNG en VGG)
- gezamenlijk beleid te formuleren en uit te voeren op het gebied van ruimtelijke ordening, toerisme en milieu.
- een gezamenlijke aanpak tot stand te brengen voor duurzame structuurversterking in het Eemsmondgebied.
- organisatorische samenwerking in het kader van het Eemsdelta akkoord.

Naast gebiedsgerichte samenwerking, krijgt probleem- en themagerichte samenwerking aandacht. Voor het onderzoeken van samenwerkingsmogelijkheden is budget beschikbaar.

Indicator
- Realiseren van de voor 2011 geplande ontwikkeling in de samenwerkingsverbanden in DEAL verband.
- Tenminste jaarlijks informeren van de gemeenteraad

b. Versterking banden met partnergemeente
De gemeente Aurich is een Oostfriese partnergemeente van Appingedam.
Door uitwisselingen tussen verenigingen en culturele instellingen wordt beoogd de banden tussen (de inwoners van) Aurich en Appingedam te versterken.

Indicator
- Aantal bezoeken tussen vertegenwoordigers van Appingedam en Aurich

Deelprogramma 0.5 Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Bevorderen dat de raad mede op basis van kwalitatief goede adviezen en voorstellen kan besturen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
006.4 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	De Damster Manier	Vastgesteld 2010
Raad	Verordening	Verordening gemeentelijke Rekenkamercommissie	Vastgesteld 2010
Raad	Beleidsregels	Instructies voor de raadsgriffier	Vastgesteld 2003
Raad	Verordening	Controleverordening (ex art. 213 GW)	Vastgesteld 2003
Raad	Beleidsregels	Normenkader	Vastgesteld 2010
Raad	Beleidsregels	Controleprotocol	Vastgesteld 2010
Rijk	Wet en regelgeving	Diverse wet- en regelgeving waaronder de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht, Wet Dualisering gemeentebestuur	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. De samenwerking tussen raad en college bij de beleidsvorming verder ontwikkelen en de band tussen de raad en de rekenkamercommissie versterken.
In 2010 heeft de raad de notitie De Damster Manier vastgesteld, waarin de samenwerking en rollen van raad en college tegen het licht worden gehouden en waaraan een aantal besluiten tot verbetering zijn gekoppeld. Daarbij wordt uitgegaan van de volksvertegenwoordigde functie van de raad. Kernpunt is dat de raad ten aanzien van een aantal belangrijke beleidskeuzes in een vroeg stadium zijn kaderstellende rol kan spelen en dat daarbij de inbreng van burgers wordt vergroot. De debatten in de raad zullen in het verlengde daarvan meer inhoud krijgen en aantrekkelijker worden voor de publieke tribune.
De rekenkamercommissie is in 2010 geëvalueerd. Dat heeft geleid tot maatregelen om de raad nauwer bij de onderzoeken van de rekenkamercommissie te betrekken.

Indicator:
- *De rekenkamercommissie brengt een of meer rapporten uit over onderwerpen waar de raad belang bij heeft (2010: 1)*
- *Aantal overgenomen aanbevelingen (in 2009: 98%)*
- *Bij een of twee onderwerpen wordt de raad in een vroeg stadium betrokken volgens de werkwijze in De Damster Manier.*

Deelprogramma 0.6 Huisvesting bestuur en organisatie

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Huisvesting van het college en de binnendienstorganisatie. Tevens huisvesting van de raadsvergaderingen, commissievergaderingen en huwelijken.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
Kostenplaats 5010 Stadskantoor
Kostenplaats 5620 Raadhuis

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Nota	Nota onderhoud gebouwen	Augustus 2004

Deelprogramma 0.7 Personeel en personeelszaken

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Ten behoeve van een goede werking van de organisatie zorgen voor een goed personeelsbeleid.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
Kostenplaats 5006 Personeel binnendienst
Kostenplaats 5070 Personeelszaken
Kostenplaats 5075 Bedrijfshulpverlening

Bestuurlijk kader

De rechtspositieregelingen zoals overeengekomen in collectieve arbeidsovereenkomsten, plaatselijke regelingen en verordeningen worden toegepast.

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Functiebeschrijving en –herwaardering.
In verband met de wijziging van de organisatie dient een totale herwaardering plaats te vinden van alle functies.
In 2010 zijn beschrijvingen van alle functies gemaakt en is er advies gegeven door de toetsingscommissie over de motiveringsrapporten functiewaardering conform de vastgestelde procedureregeling. Afgesproken is dat de ingangsdatum van de waarderingen terug werkt tot 1 januari 2010.

Indicator
- *afgeronde beschrijving en herwaardering*
- *in 2011 is de uitwerking van de herwaardering afgerond*

b. Human Resource Management (HRM).
De ontwikkelingen van en in de organisatie vragen om een gedegen HRM-aanpak.
In samenwerking met studenten van de Hanzehogeschool wordt gewerkt aan de vormgeving van het HRM-beleidsplan.
Ten aanzien van het HRM-beleid zijn de ontwikkelingen binnen DEAl- en/of DAlverband mee van invloed op de verdere ontwikkeling.

Indicator
- *HRM beleidsplan*
- *Kwalitatieve personeelsplanning*

c. Arbeidsomstandigheden
De huidige risicoinventarisatie en –evaluatie (ri&e) is gedateerd. Er wordt gewerkt aan een nieuwe ri&e.

Indicator
- *een nieuwe ri&e*

Deelprogramma 0.8 Ondersteunende activiteiten

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Ondersteunen van de binnendienst op het gebied van receptie, juridische zaken, financiële zaken en post en archieven. Tevens zorgen voor een goede geautomatiseerde informatievoorziening alsmede voor adequate vastgoedinformatie.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
Kostenplaats 5020 Receptie
Kostenplaats 5030 Juridisch advies
Kostenplaats 5040 Begroting, boekhouding en jaarrekening
Kostenplaats 5050 Post en archieven
Kostenplaats 5060 Automatisering
Kostenplaats 5090 Vastgoedinformatie

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Nota	Afschrijvingsbeleid	Vastgesteld 2004
Raad	Verordening	Ex. artikel 212, 213 en 213a	Vastgesteld 2005
Raad	Nota	Reserves en voorzieningen	Vastgesteld 2005
Raad	Nota	Weerstandsvermogen en risicomanagement	Vastgesteld 2006

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Juridisch advies.
Verhoging van de juridische kwaliteit van de organisatie is van belang. In het HRM-beleidsplan wordt aandacht gegeven aan juridische vorming. Het actueel houden van verordeningen met tevens als insteek deregulering en administratieve lastenverlichting.

Indicator:
- *Verordeningen zijn actueel, gepubliceerd en beschikbaar gesteld via internet*
- *Aantal opgelegde dwangsommem in het kader van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen*

b. Begroting, boekhouding en jaarrekening
In 2011 zal onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden van digitalisering van de financiële werkprocessen.

Indicator:
- *Beschikbare onderzoeksconclusies per 1 juni 2011.*

c. Informatisering.

Voor 2011 staan een aantal (majeure) zaken op de agenda:

Indicator
- Uitvoering geven aan het Nationaal Uitvoerings Programma (NUP)
- Implementatie van de nieuwe onderwijs applicatie welke samen met de gemeenten Loppersum en Delfzijl wordt aangekocht
- Gehoor geven aan het programma Antwoord. Nader te bepalen is welke ICT-componenten nodig zijn voor implementatie
- Oplevering van een ‘extranet’ voor onze raadsleden
- Oplevering van het project ‘Video/audionotulering’ ten behoeve van de Raad
- Oplevering van het intranet voor medewerkers van de gemeente Appingedam
- Voldoen aan de webrichtlijnen zoals deze zijn opgesteld en worden gemonitoord door ‘advies.overheid.nl’.
- Indien ‘belastingen’ overgaat naar de gemeente Groningen, zal dit forse consequenties hebben voor het applicatielandschap van onze gemeente. Gegeven het feit dat de dienstverlening richting burgers/bedrijven op tenminste hetzelfde peil moet blijven, zal na het besluit, een casestudie, moeten

plaatsvinden. Deze geeft duidelijkheid welke (her)investering nodig is om aan bovenstaande te kunnen voldoen.

Deelprogramma 0.9 Bedrijfskostenplaatsen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Onderhouden van het openbaar gebied en het openbaar groen. Tevens het voorzien in huisvesting voor medewerkers van de buitendienst, werkplaatsen en tractiemiddelen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

Kostenplaats 5110 Stadswerf
Kostenplaats 5120 Boslaan
Kostenplaats 5130 Tractie
Kostenplaats 5140 Werktuigen en gereedschappen
Kostenplaats 5160 Personeel Technisch ambtenaren
Kostenplaats 5185 Personeel Plantsoenen en Algemene Dienst
Kostenplaats 5200 Plantsoenen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking

Deelprogramma 0.10 GemCC

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Door middel van een gemeenschappelijk computer centrum kostenbesparingen op het automatiseringsbudget te bereiken en om de kwaliteit en bedrijfszekerheid van de ICT-voorzieningen te laten toenemen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
Kostenplaats 5700 GemCC

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Gem.regeling	Gemeenschappelijke regeling GemCC	Vastgesteld 2004

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

De processen van ITIL zijn ingevoerd en er wordt mee gewerkt. In 2011 volgt een klanttevredenheidsonderzoek.

Verder wordt ons serverpark gevirtualiseerd. Dit biedt vooral voordelen voor beschikbaarheid, uitwijk en betere beheermogelijkheden.

Ook zullen we in 2011 verder gaan met de implementatie van Decos voor Delfzijl en Loppersum. Bij de ISD staat een grote migratie van GWS op de planning.

Vanaf 1 januari 2011 starten we met de nieuwe manier van doorbelasten, hierdoor zullen de kosten voor de organisaties beter inzichtelijk zijn.

Indicator
-eind 2011 heeft er een klanttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden

Programma 1: Openbare orde en veiligheid

Algemene beleidsdoelstelling.

Een organisatie die zich concentreert op het effectief uitvoeren van de taken op het terrein van openbare orde en veiligheid, brandweer, rampenbestrijding en crisismanagement.
Veilig wonen en de brandveiligheid van inrichtingen hebben hoge prioriteit.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidsregels	Gemeenschappelijke regeling Brandweer Rayon Noord (BRN)	Vastgesteld 2006
Raad	Beleidskader	Gemeentelijk rampenplan	Vastgesteld 2005
Raad	Beleidsregels	Gemeenschappelijke regeling Brandweer Rayon Noord (BRN)	Vastgesteld 2006

In bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	765	709	831	831	831	831
Ontwikkelingen				6	21	20
Totale lasten Programma 1	765	709	831	837	852	851

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	74	45	44	44	44	44
Ontwikkelingen				0	0	0
Totale baten Programma 1	74	45	44	44	44	44

Saldo Programma 1	**691**	**665**	**786**	**793**	**807**	**806**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 1, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 30-33 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking aan reserves	0

Overzicht deelprogramma's

Het programma Openbare orde en veiligheid omvat de navolgende deelprogramma's
1.1 Brandweerorganisatie en crisismanagement
1.2 Openbare orde en veiligheid

Trends en knelpunten

Crisismanagement
Met ingang van 1 oktober 2010 is de Wet Veiligheidsregio's ingevoerd. De provincie Groningen wordt als één veiligheidsregio aangemerkt. Het gemeentelijk rampenplan zal in overeenstemming moeten worden gebracht met deze wet.

Het project rampenbestrijding in DEAL-verband dient voortvarend te worden opgepakt.

Het lokaal criminaliteits- en veiligheidsbeeld
De Gebiedscan criminaliteit en overlast van de Regiopolitie geeft voor onze gemeente een rustig beeld te zien. De beleidsprioriteiten liggen bij de directe woon- en leefomgeving en jeugd en veiligheid. Voor het thema jeugd en veiligheid(jeugdgroepen, alcohol en drugs, veilige school) wordt samenwerking gezocht met de gemeente Delfzijl.

Veiligheidsbeleid
Steeds meer wordt de nadruk gelegd op het lokale veiligheidsbeleid. De gemeenten vragen ook om de regierol en inmiddels ligt er een voorstel tot wijziging van de Gemeentewet waarin deze regierol wordt vastgelegd. De gemeenteraad dient eens in de vier jaar een integraal veiligheidsplan vast te stellen. De burgemeester krijgt een zorgplicht voor de ontwikkeling en uitvoering van het integraal veiligheidsplan.

Deelprogramma 1.1 Brandweerorganisatie en crisismanagement

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het voeren van crisismanagement waarbij ingezet wordt op het zoveel mogelijk voorbereid zijn op de bestrijding van de gevolgen van rampen en crisis.

Het beschikken over een goede brandweerorganisatie waarmee snel en adequaat gereageerd kan worden op brand, (grootschalige) ongevallen en rampen.

Bevorderen en handhaven van de brandveiligheid van inrichtingen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
120.2 Brandweer
120.6 Regionale brandweer en rampenbestrijding
120.8 Integraal veiligheidsbeleid

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Organisatieverordening Brandweer	Vastgesteld 1987
Raad	Verordening	Brandbeveiligingsverordening	Vastgesteld 2009
Raad	Beleidskader	Gemeentelijk rampenplan	Vastgesteld 2008
Raad	Beleidskader	Notitie Integrale handhaving Appingedam	Vastgesteld 2003
Raad	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappelijke regeling Hulpverlening en Openbare Gezondheidszorg	Vastgesteld 1997
Raad	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappelijke regeling Brandweer Rayon Noord (BRN)	Vastgesteld 2006
Rijk	Wet	Wet Veiligheidsregio’s	1 oktober 2010
College	Beleidskader	Startnotitie Integrale Veiligheid	Vastgesteld 2010

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Door rayonale samenwerking de continuïteit en kwaliteit van de zorgverlening zeker stellen (door voor 80% te voldoen aan de Brandweernorm Groningen)
Met de gemeenten Loppersum, Eemsmond en Delfzijl wordt samengewerkt op het gebied van de brandweerzorg. Het Brandweer Rayon Noord (BRN) is opgericht. Beoogd wordt de continuïteit van de zorgverlening zeker te stellen en de kwaliteit van de gemeentelijke taken op dit werkterrein op het wettelijke vereiste niveau te brengen.

Indicator
- *Realiseren van de 80%-doelstelling (brandweernorm Groningen)*

b. Planvorming
Om de crisisbeheersing en rampenbestrijding te verbeteren wordt met ingang van 1 oktober 2010 de Wet Veiligheidsregio’s ingevoerd. De gemeenten moeten een gelijkwaardige partner worden van de brandweer, de ambulancedienst en de politie door training en opleiding. Investeren in een professionele basisorganisatie die flexibel en adequaat op verschillende situaties kan reageren. De invoering wordt in regionaal verband (Directie Gemeenten HVD) opgepakt. Ook in DEAL-verband wordt gewerkt aan een verdere professionalisering van de rampenbestrijding.

Indicator
- *Vastgesteld regionaal risicoprofiel, -beleidsplan, -crisisplan en rampbestrijdingsplan*
- *Organisatieplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing DEAL-gemeenten*
- *Aantal rampenoefeningen.*

c. Veiligheid is een kwaliteit die raakt aan verschillende gebieden in de samenleving, zoals verkeer, veiligheid in de openbare ruimte en wonen. Daarom komt er een integraal veiligheidsplan waarin deze onderwerpen worden uitgewerkt met betrokken partners. De gemeente vervult een regierol. Deze rol wordt wettelijk geregeld in een aanhangig gemaakte wijziging van de Gemeentewet. Veiligheid overstijgt de gemeentegrens; daarom wordt op het gebied van de integrale veiligheid intensiever samengewerkt met Delfzijl (Appingedam en Delfzijl vallen onder dezelfde basiseenheid van de politie).

Indicator

- *Vastgestelde nota Integraal Veiligheidsbeleid en uitvoeringsprogramma*

Deelprogramma 1.2 Openbare orde en veiligheid

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het voorkomen en bestrijden van geweld, bevorderen van de objectieve en subjectieve veiligheid.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

140.1 Politie
140.3 Openbare veiligheid
140.5 Vergunningverlening en beleid m.b.t. uitvoering van bijzondere wetten
140.7 Vergunningverlening en beleid m.b.t. de Algemene Plaatselijke Verordening

Bestuurlijk kader

Orgaan	**Kader**	**Omschrijving**	**Opmerking**
Raad	Verordening	Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	Vastgesteld 2010
Raad	Verordening	Drank- en horecaverordening 2003	Gewijzigd 2003
Raad Raad	Verordening Verordening	Verordening binnentreding woning Winkeltijdenverordening	Vastgesteld 1997 Vastgesteld 1999
Raad	Beleidskader	Notitie Integrale handhaving Appingedam	Vastgesteld 2003
Raad	Beleidskader	Horecabeleidsnota	Vastgesteld 2003
Rijk	Wet	Drank- en horecawet	
Rijk	Wet	Winkeltijdenwet	
Rijk	Wet	Wet op de kansspelen	
College	Convenant	Horecaconvenant “Veilig uitgaan”	Vastgesteld 2010

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Het bevorderen van de objectieve en subjectieve veiligheid en handhaving van de openbare orde.

In 2008 is de gemeente gestart met het tweejarige pilot-project drank en horeca. In samenwerking met Loppersum en Delfzijl wordt, in opdracht van het ministerie van BZK, gekeken hoe de handhaving van de Drank- en horecawet het beste van de VWA overgedragen kan worden aan de gemeenten. De rijksbijdrage wordt met ingang van 2011 beeindigd.
De wijziging van de Drank- en Horecawet laat nog op zich wachten en daarmee ook de aanpassing van de Horecabeleidsnota.

Indicator:

- *Resultaten van de nul- en de tussenmeting*

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemene beleidsdoelstelling.

Bereikbaarheid is randvoorwaardelijk voor de verdere ontwikkeling van Appingedam.
De inrichting en het beheer van de fysieke infrastructuur is van een zodanig niveau dat Appingedam veilig en goed toegankelijk is voor iedereen (fietsers, voetgangers, automobilisten, reizigers met het openbaar vervoer en waterrecreanten).
Het schoon en op orde brengen van de waterhuishouding in de gemeente Appingedam.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Ontwikkelingsvisie	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidsnota	Beleidsnota 'Waarheen leidt (lijdt) de weg?	
Raad	Plan	Meerjarenplan Openbare Verlichting	

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	3.452	2.927	2.642	2.642	2.642	2.642
Ontwikkelingen				633	179	376
Totale lasten Programma 2	3.452	2.927	2.642	3.275	2.821	3.018

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	275	68	18	18	18	18
Ontwikkelingen				0	0	0
Totale baten Programma 2	275	68	18	18	18	18

Saldo Programma 2	**3.177**	**2.859**	**2.625**	**3.257**	**2.803**	**3.001**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 2, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 34-49 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	85
Onttrekking aan reserves	253

Overzicht deelprogramma's

Het programma Verkeer vervoer en waterstaat omvat de navolgende deelprogramma's
2.1 Wegen, straten, pleinen en verkeer
2.2 Kunstwerken
2.3 Verkeersmaatregelen te land
2.4 Parkeren
2.5 Gemeentelijke waterwegen

Trends en knelpunten

Onderhoud wegen
Uit de inspecties van 2005 en 2007 bleek dat er door een te klein budget veel uitgesteld onderhoud is ontstaan. Een positieve ontwikkeling was dat er ook veel straten die slecht scoren bij de inspectie in de komende jaren worden gereconstrueerd. Om hiervan een goed beeld te krijgen werd er in 2007 een kwaliteitsplan wegen opgesteld. In dat plan is een meerjarenplan opgenomen, waarin wordt aangegeven dat er 5 jaar aan onderhoud moet worden gepleegd en een voorstel over de dekking.

Onderhoudsniveau civiele kunstwerken
Het Damstervaarcircuit, de beweegbare bruggen (Damsterdiep/Nieuwe Diep/De Groeve) en het kanocircuit(Damsterdiep/Nieuwe Diep/Groote Heekt)lopen door Appingedam. Door de loop van de vaarwegen(categorie B vaarwegen) door bebouwd gebied is er een groot aantal vaste /beweegbare bruggen(remmingwerken) en (vaste/drijvende) steigers aanwezig.
Een aantal vaste steigers verkeert in een matige of slechte staat van onderhoud (houtrot / achteruitgang slijtlagen).

Toename(onderhoudskosten) kunstwerken
Door toename v/h wegverkeer en frequenter en zwaarder belasten door intensievere vrachtverkeer(projecten Ontwikkelingsvisie), en de jaarlijkse toename van recreatie(beroeps)scheepvaart ondervinden de kunstwerken meer slijtage en ontstaan er meer schaden aan civiele objecten.

Het huidige onderhoudsbudget voor het aantal bestaande kunstwerken is niet meer toereikend, gezien de recente update van de inventarisatie kunstwerken, en de uitbreiding van aantal kunstwerken door het RAK (bestaande Boerenbrug) en nieuwe aanleg vanuit de bestemmingsplannen Oling/De TIP/Opwierde (Meedenbrug, Godekebrug, “Reigerbrug”, Hilgedagbrug, wandelvlonder Hart Opwierde, steigers etc.), zullen de jaarlijkse onderhoudskosten gaan toenemen, ten aanzien van het huidige beschikbare onderhoudsbudget.

Waterbodems
Slib in waterwegen(partijen)
In de gemeentelijke water(wegen)partijen zijn grote hoeveelheden slib aanwezig. Binnen het bebouwde gebied van de gemeente Appingedam bedraagt de hoeveelheid slib in totaal circa 184.000 m3. Binnen de gemeentelijke waterwegen(gangen,partijen) in het bebouwd (plan)gebied)is circa 42.000(peildatum 2004/2009) m3 slib aanwezig. Zowel bij de gemeente, provincie als de waterschappen bestaat de intentie om deze (vervuilde)baggerslib te verwijderen.
Jaarlijkse aanwas(aangroei)baggerslib van het gemeentelijk deel wateroppervlak van 178.330 m2 (norm 1 cm slib/per jaar) bedraagt jaarlijks circa 1.222 m3 nieuw baggerslib.
In de tussentijdse gedeeltelijke monitoring (2006) is een resultaat van ± 2,5 cm slibaanwas/per jaar variërend per locatie vastgesteld.

Deelprogramma 2.1 Wegen, straten, pleinen en verkeer

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het zorgen voor een kwalitatief en verantwoorde inrichting van de wegen, straten en pleinen. Met als speerpunt de veiligheid van fietsers en voetgangers, met name kinderen als zwakste verkeersdeelnemers.
Zorgdragen voor een geordende en veilige verkeersafwikkeling op een technisch en economisch verantwoorde wijze.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

210.0 Reconstructie en projectmatige aanpak van wegen
210.1 Onderhoud verhardingen en beheer van wegen
210.3 Openbare verlichting
210.4 Gladheidbestrijding
210.6 Straatvegen en afvalbakken
210.7 Bermen, sloten en duikers

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidsnota	Beleidskader openbare ruimte.	2011
Raad	Beheersysteem	Beheersysteem onderhoud wegen	
Raad	Plan	Verkeerscirculatie centrum Appingedam; variant 7 (+evaluatie rapport)	September 2003 Oktober 2008
Raad	Plan	Verkeersplan Opwierde	Maart 2005
Raad	Plan	Beleidsplan Openbare Verlichting	Eind 2010
Raad	Beleidsnota	Notitie Parkeren en parkeerroute Wijkstraat e.o.	Mei 2005
Rijk	Wet	Wegenverkeerswet 1994	
Raad	Nota	Parkeeronderzoek 2004/ Evaluatie verkeerscirculatieplan/ Evaluatie parkeren	Mei 2009
B&W	Nota	30 km en 60 km gebieden	2005

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Een realistische planning alsmede een efficiënte en integrale uitvoering van de noodzakelijke wegreconstructies in combinatie met andere werken.
Wegreconstructies dienen, indien daartoe aanleiding is, gecombineerd te worden met eventuele rioleringsreconstructies /-werken en andere activiteiten (zoals nieuwbouw en stadsvernieuwing). Hierdoor ontstaat een efficiënte werkwijze en wordt het aantal ‘overlastmomenten’ beperkt. In dit kader zal bij de herstructurering van Opwierde dan ook een divers aantal bestaande wegen worden gereconstrueerd.

Indicator
In de planning van 2011 staan :

- woonrijp maken Hart van Opwierde (al aanbesteed/in uitvoering)
- woonrijp maken gedeelte Overdiep terrein (rondom Middenschip en Bruggehoofd) (al aanbesteed/ in uitvoering)

b. Beleidskader openbare ruimte, onderdeel wegbeheer.
De uitvoering van het beleidskader openbare ruimte moet er in resulteren dat alle wegen binnen een aantal jaren voldoen aan het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau.
Alle wegen zijn ingevoerd in een beheerprogramma, om doe het onderhoudsniveau en de daaraan gerelateerde kosten inzichtelijk te maken. De gegevens worden verwerkt in het beleidskader openbare ruimte.

Indicator

- Vaststellen (door raad) van het beleidskader openbare ruimte.

Indicator
- Vaststellen (door raad) van een beleidsplan voor de Openbare verlichting. Hierin is opgenomen de door de Rijksoverheid aangegeven energiebesparingdoelstelling en duurzaamheid.

Deelprogramma 2.2 Kunstwerken

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het civiel- en milieutechnisch verantwoord beheren van kunstwerken op een zodanige wijze dat de kunstwerken goed functioneren, arbo technisch, veilig en in goede staat van onderhoud (visuele uitstraling)zijn.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
210.8 Bruggen, remmingwerken en steigers

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Rapport	Functionele (visuele) inspectie civiele kunstwerken	2003 & 2009
Raad	Plan	Meerjaren onderhoudsplanning (2010-2019) beleidsbeheersplan(bruggen,remmingwerken en steigers)	Concept 2010
Provincie	wet	Scheepvaartverkeerswet	November 1998
Rijk	Rapport	Leidraad Kunstwerken	Mei 2003

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Wegwerken van het achterstallige groot onderhoud aan steigers en remmingwerken.
Beoogd wordt de in slechte staat verkerende steigers en remmingwerken versneld aan te pakken en de onderhoudstoestand conform de meerjaren onderhoudsplanning kunstwerken (2010-2019) structureel te verbeteren.

Indicator
- Inhaalslag groot onderhoud conform meerjaren onderhoudsplanning KBS (2010-2019)
- Het uitvoeren van klein en groot onderhoudswerkzaamheden aan steigers en remmingswerken conform de meerjarenonderhoudsplanning kunstwerken (2010-2019)

b. Wegwerken achterstallig groot onderhoud aan (vaste/beweegbare) bruggen.
Een aantal bruggen verkeert in een slechte staat van onderhoud. En een aantal (vaste/beweegbare)bruggen verkeert in een matige staat van onderhoud. Op basis van de meerjarenonderhoudsplanning kunstwerken (2010-2019) in de rapportage functionele inspectie 2009 is het groot onderhoud aan bruggen in de (meerjaren) begroting opgenomen.
Daarmee wordt beoogd om de beweegbare bruggen in een functionele, visuele, arbo technisch en veilige staat van onderhoud te brengen.

Indicator
- Opstellen functionele inspectierapportage kunstwerken 2014.
- Inhaalslag achterstallig groot onderhoud t.a.v. de beweegbare bruggen en vaste bruggen conform meerjaren onderhoudsplanning kunstwerken (2010-2019)
- Upgrading van scheepvaart verkeersseinen op de beweegbare bruggen.

c. Verwerken basisgegevens in aantal, soort, eigendom, onderhoudsplicht en onderhoudstoestand van alle bruggen, remmingwerken en steigers.
Het muteren van wijzigingen t.a.v. de basisgegevens (historie in aantal, soort, eigendom, onderhoudsplicht en onderhoudstoestand van alle bruggen, remmingwerken en steigers) in de objectpaspoorten.

Indicator
- Vaststellen meerjaren onderhoudsplan kunstwerken 2010-2019 (2011)
- Overdracht “Boerenbrug” vanuit RAK(Waterschap N); 2010/2011

- Verwerken jaarlijks mutaties onderhoudswerkzaamheden,basisgegevens(nieuwe objecten) en meldingen klachtenregistratiesysteem in het objectpaspoort

d. Structureel inspecteren en projectmatig aanpakken van jaarlijks(klein)onderhoud aan bruggen, remmingwerken en steigers.
Op basis van een 5 jarige cyclus conform de wettelijke zorgplicht, het functioneel (non-destructief) visueel inspecteren (W&E&B&WW&C) van alle bruggen, remmingwerken en steigers.
Het projectmatig reinigen en laten uitvoeren van kleine onderhoudswerkzaamheden aan civiele kunstwerken.

Indicator
- Meerjaren onderhoud planning t.b.v. uitvoeren klein onderhoud
- Jaarlijkse reiniging (boven- en onderbouw) bruggen en steigers (inclusief visuele jaarlijkse opname kleine gebreken)conform meerjaren reinigingsplanning
- Opstellen functionele inspectierapportage civiele kunstwerken(W&E&WW&B&C) (2014)
- Uitvoeren klein onderhoud vanuit meldingen klachtenregistratiesysteem en de jaarlijkse opname kleine gebreken

e. Ontwerp en aanleg nieuwe objecten bruggen,steigers en remmingwerken
Het beheersmatig “arm” ontwerpen van nieuwe bruggen,remmingwerken en steigers met duurzame(recycling)materialen en innovatieve technieken.

Indicator
- Nieuwe objecten onderhoudsarm ontwerpen op basis van uitgangspunten Duurzaam Bouwen in de GWW (Grond-, Weg- en Waterbouw) sector.

Deelprogramma 2.3 Verkeersmaatregelen te land

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het zorgen voor een geordende en veilige verkeersafwikkeling en –circulatie, waarbij -in het kader van 'Duurzaam Veilig'- prioriteit wordt gegeven aan de veiligheid van fietsers en voetgangers.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
211.3 Wegmarkeringen en wegmeubilair
211.6 Verkeersveiligheid en verkeersmaatregelen
212.0 Busstation Farmsumerweg

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Plan	Verkeerscirculatie centrum Appingedam; variant 7	September 2003
Raad	Evaluatierapport	Evaluatie Verkeerscirculatieplan 2007 en parkeren.	September 2008
Raad	Plan	Verkeersplan Opwierde	Maart 2005
Raad	Plan	Meerjarenplan Openbare Verlichting	
B en W	Raamplan N360	Plan van aanpak opheffing verkeersknelpunten N360 (Damster deel)	Februari 2007
B en W	Beleidsnotitie	Instelling 30 km/h en 60 km/h wegen en zones in de gemeente Appingedam.	2005
B en W	Uitvoeringsplan	Uitvoeringplan verkeerseducatie 2011.	Januari 2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Een veilig verblijfsgebied in de binnenstad en een vermindering van het aantal ongevallen in de stad.
De subjectieve en de objectieve verkeersveiligheid dient te worden verbeterd. Snelheden op de gebiedsontsluitingswegen met een verblijfsfunctie worden beperkt tot maximaal 30 km/h en die op de gebiedsontsluitingswegen met een verkeersfunctie en zich bevindende buiten de bebouwde kom worden beperkt tot maximaal 60 km/h.

Indicator
- Aantal ongevallen

b. Een betere verkeerscirculatie en vermindering van het aantal ongevallen.
De wijk Opwierde ondergaat een forse stedenbouwkundige ingreep. Als gevolg daarvan en gezien de datering van de bestaande verkeersstructuur is er voor de wijk een verkeersplan opgesteld. Beoogd wordt om op deze wijze de verkeerscirculatie in deze woonwijk te bevorderen en het aantal ongevallen op met name kruisingen te verminderen. De uitvoering wordt projectmatig meegenomen met de uitvoering van de herstructurering.

Indicator
- Aantal stremmingen
- Aantal ongevallen op de kruisingen

Deelprogramma 2.4 Parkeren

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het bevorderen van het vinden van een parkeerplaats in de binnenstad.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
214.5 Parkeren

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidsnota	Notitie Parkeren en parkeerroute Wijkstraat e.o.	Mei 2005
B en w	Nota	Parkeeronderzoek 2004	
B en W	Richtlijnen	Ontheffing parkeerduurregeling	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Vergemakkelijking van het vinden van een parkeerplaats in de binnenstad.
Beoogd wordt het parkeren in de binnenstad met deze regeling zo te reguleren dat het voor bezoekers gemakkelijker wordt om een parkeerplaats in de binnenstad te vinden.

Indicator
- Aantal klachten over parkeren

Deelprogramma 2.5 Gemeentelijke waterwegen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het waterbouwkundig en milieutechnisch verantwoord beheren van waterwegen en waterpartijen waardoor:
- de waterhuishouding kwalitatief en kwantitatief verbetert;
- de vaardiepte voor zowel beroepsvaart als recreatievaart gegarandeerd blijft;
- de variëteit in flora en fauna toeneemt;
- vergroten omgevingsveiligheid.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
221.4 Gemeentelijke waterwegen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Plan	Baggerplan bebouwd (plan)gebied(2004-2014) (gemeentelijke meerjaren baggerprogramma)	April 2004
Raad	Plan	Update baggerplan bebouwd plangebied(20090	2009
Raad	Plan	Waterplan Appingedam	Maart 2005
Prov.	Plan	Provinciaal Omgevingsplan	2009
Water-schap	Plan	Visie stedelijke water Noorderzijlvest	
Rijk	Plan	Nationaal Waterplan (2009-2014)	Concept 2009
Rijk	Wet	Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO)	1970
Rijk	Wet	Wet Bodembescherming (Wbb)	
Rijk	Wet	Waterwet	Dec. 2010
Rijk	Wet	Wet gemeentelijke watertaken	Concept 2009
EU	Richtlijn	Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)	December 2000
Rijk	Wet	Besluit Bodemkwaliteit	2009
Rijk	Wet	Flora & Fauna (gedragscode Flora&Fauna waterschappen, juli 2006)	April 2002
Water-Schap N	Plan	Baggerbeleidsplan(2003-2013)	Maart 2003
Water-Schap H & A	Plan	Integraal baggerbeleidsplan(2005-2010)	April 2005
Water-Schap N	Plan	Waterbeheerplan Noorderzijlvest(2010-2015)	2010
Water-Schap N	Wet	Keur (incl. regeling Schouw)	Jaarlijks vastgesteld
Water-Schap H & A	Plan	Beheersplan (2010-2015)	2009
Water-Schap N	Notitie	Stedelijk Water 2006	nov 2006
Water-Schap H&A	Notitie	Stedelijk Waterbeheer	april 2003
Water-Schap H & A	Plan	Masterplan Kaden	januari 2004
Rijk	Plan	Stroomgebied beheerplan Eems 2009 (KRW)	2009
EU	Plan	International beheerplan stroomgebied district Eems	2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Structureel en projectmatig aanpakken van de baggerproblematiek
Beoogd wordt de baggerproblematiek structureel en projectmatig aan te pakken zodat de waterhuishouding kwalitatief en kwantitatief verbetert(doelstelling "Optimalisatie waterbeheer", Waterplan Appingedam 2005).

Bij de planning van de baggerwerkzaamheden wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht met de baggercyclus van de waterschappen (Noorderzijlvest 10 jaar en Hunze en Aa's 8 jaar).

Indicator
- Uitvoering van de baggerwerkzaamheden conform meerjaren baggerprogramma(peildatum 2004) gemeentelijke baggerwerken
- Aantal klachten vastlopen van de recreatie (beroeps)vaart
- Aantal particuliere initiatieven

b. Inzicht verkrijgen in de meerjaren aanwas(aangroei) baggerslib
In 2013 dient het baggerplan bebouwd (plan)gebied(2014-2024) opnieuw te worden opgesteld.

Indicator
- Het baggerplan bebouwd(plan)gebied (2014-2024) (2014)

c. Inzicht verkrijgen in de omvang, soort en onderhoudstoestand van de gemeentelijke boordvoorzieningen(beschoeiing, kaden, ecologische oevers etc.).
In 2010 zal een inventarisatie (eigendom en onderhoudsplichtige) en inspectie (type constructie en kwaliteit) plaatsvinden van de gemeentelijke boordvoorzieningen. Daaruit voortvloeiend wordt een gemeentelijk boordvoorzieningen beheerplan in 2011 opgesteld.

Indicator
- Inventarisatie en inspectie in het jaar 2010/2011
- Operationeel beheersplan van het gemeentelijk boordvoorzieningen 2010/2011
- Beleidsonderhoudsplan boordvoorzieningen 2010/2011.

d. Structureel en projectmatig aanpakken van de onderhoudstoestand(ecologisch) v/d boordvoorzieningen.
Het projectmatig vervangen van boordvoorzieningen op basis van het meerjaren onderhoudsplan boordvoorzieningen.

Indicator
- Percentage natuurlijke oevervoorzieningen

Programma 3: Economische Zaken

Algemene beleidsdoelstelling.

Appingedam moeten we behouden, ontwikkelen en profileren als aantrekkelijke stad, waar het prima werken, ondernemen, recreëren en verblijven is.
Door te werken aan een samenhangend pakket van fysieke, sociale en economische maatregelen ontstaat een vitaal centrum, met een aantrekkelijke uitstraling naar de regio.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030; Thema Werken, Winkelen en Recreatie, Toerisme en Ontspanning	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Ontwikkelingsperspectief	2009 (sept.)
Raad	Beleidskader	Pact van de regio; wonen en voorzieningen	2009 (okt.)
Raad	Beleidskader	Economische Actieprogramma Eemsdelta	2008

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	94	132	291	291	291	291
Ontwikkelingen				-1	31	97
Totale lasten Programma 3	94	132	291	290	322	388

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
Ontwikkelingen				0	0	0
Totale baten Programma 3	0	0	0	0	0	0

Saldo Programma 3	**94**	**132**	**291**	**290**	**322**	**388**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 3, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 50-53 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking aan reserves	0

Overzicht deelprogramma's

Het programma Economische Zaken omvat de navolgende deelprogramma's
3.1 Economische aangelegenheden
3.2 Destructie

Trends en knelpunten

Werkloosheid

De economische situatie in Appingedam kenmerkt zich door een grote verscheidenheid aan kleinere bedrijven en enkele middelgrote bedrijven. Het MKB heeft een regionale verzorgende functie. Er is relatief veel werkgelegenheid in het onderwijs en in de dienstverlenende sector (gezondheidszorg).

Vanuit demografische ontwikkelingen waar de regio Noord-Groningen mee te maken krijgt (Bevolkingskrimp) dient actief ingespeeld te worden op versterking van de economische functie van Appingedam.
Hiertoe wordt samen met buurgemeenten, midden- en kleinbedrijf en aanverwante organisaties naar maatregelen gekeken om een samenhangend pakket aan maatregelen te ontwikkelen waardoor de economische situatie van Appingedam zoveel mogelijk op peil blijft of zal worden versterkt.
Daarbij zal met name ingezet worden om de kernkwaliteiten van de historische binnenstad met winkel- en recreatie/horecavoorzieningen te behouden.

SPAA

In het najaar van 2009 is een voorstel aangenomen om in 2010 een reclameheffing in te voeren. Dit is een heffing op reclame uitingen op of aan de panden in Appingedam. De financiële middelen die hiermee worden gegenereerd worden ingezet voor de marketing en promotie van Appingedam. Elke winkelier heeft baat bij evenementen en activiteiten in de binnenstad.
Voor dit doel wordt een afzonderlijke Stichting opgericht, de Stichting Promotie Activiteiten Appingedam. De netto opbrengst wordt als subsidie uitgekeerd aan de Stichting SPAA. De reclameheffing wordt geïnd op productraming 6.940.6.

Deelprogramma 3.1 Economische aangelegenheden

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het behouden en, waar mogelijk, verbeteren van de werkgelegenheid voor onze inwoners en het ondernemersklimaat voor het bedrijfsleven.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
310.2 Bevordering ontwikkeling bedrijfsleven

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Verordening winkeltijden Appingedam 1999	Vastgesteld 1999
	Convenant	Convenant Stichting Promotie Appingedam	2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Verbeteren van het ondernemersklimaat waardoor werkgelegenheid kan worden behouden (of vergroot).
De gemeente Appingedam wil als onderdeel van het Eemsdeltagebied een aantrekkelijke gemeente zijn voor haar (toekomstige) ondernemers. Door:

- voorwaarden scheppend beleid te voeren
- de (her)ontwikkeling van bedrijventerreinen
- bevordering van de ambulante handel
- deel te nemen aan de Stichting Groninger Bedrijfslocatie
- deel te nemen in de C.V. Fivelpoort (samen met Delfzijl en Groninger Seaports)
- het verlenen van ondersteuning aan ondernemers bij subsidieaanvragen
- in nauwe samenwerking met diverse partners het EemsDelta gebied uit te dragen en te promoten
- door het stimuleren en begeleiden van bezoeken aan bedrijven door het college in Appingedam
- deelname onderzoek ICT-glasvezelring Eemsdeltatracé

Indicator

- Verloop van het bedrijvenbestand Appingedam

Deelprogramma 3.2 Destructie

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Bescherming van de volksgezondheid en het milieu door een verantwoorde inzameling, afvoer en verwerking van kadavers.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
341.4 Inzameling kadavers

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Destructieverordening	Vastgesteld 1995
Rijk	Wet	Destructiewet	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

Handhaven huidige kwaliteit in inzameling, afvoer en verwerking.

Programma 4: Onderwijs

Algemene beleidsdoelstelling.

Het bevorderen van kennis en kunde onder de inwoners uit de doelgroep door een samenhangend en vraaggericht aanbod van onderwijsvoorzieningen.
Om het toekomstperspectief van kinderen te vergroten wordt in het bijzonder ingezet op het versterken van het basisonderwijs (Brede School).

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030; Thema Onderwijs	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Lokaal onderwijs en jeugdbeleid Appingedam 2007-2011	Vastgesteld 2007

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	2.081	2.031	2.131	2.131	2.131	2.131
Ontwikkelingen				-19	-3	137
Totale lasten Programma 4	2.081	2.031	2.131	2.112	2.128	2.268

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	397	144	147	147	147	147
Ontwikkelingen				0	0	0
Totale baten Programma 4	397	144	147	147	147	147

Saldo Programma 4	**1.684**	**1.887**	**1.984**	**1.966**	**1.981**	**2.121**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 4, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 54-61 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking aan reserves	0

Overzicht deelprogramma's

Het programma Onderwijs omvat de navolgende deelprogramma's
4.1 Onderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Leerplicht/schoolbegeleiding
4.4 Leerlingenvervoer
4.5 Volwasseneneducatie

Trends en knelpunten

Met de notitie “Vernieuwing zorgstructuren funderend onderwijs” (OCW) heeft het ministerie van Onderwijs ingezet op vereenvoudiging en flexibilisering van de leerlingenzorg. Vanaf 2011 krijgen de schoolbesturen de plicht om elke leerling een passend onderwijsaanbod aan te bieden (zorgplicht). Het doel is om zoveel leerlingen- ook leerlingen met een handicap- op te laten groeien te midden van hun leeftijdsgenoten in hun eigen woonomgeving. Algemeen doel is om kwalitatief goed onderwijs met een goed leerrendement voor alle leerlingen te realiseren. Met SBO De Delta zijn overleggen gestart over Passend Onderwijs binnen de samenwerkingsverbanden Weer Samen Naar School(WSNS) 2.04 en WSNS 2.09. Daarnaast worden overleggen gevoerd met RSNOG VO(Regionaal Samenwerkingsverband Noord Oost Groningen Voortgezet Onderwijs)

Bestuurlijke schaalvergroting
De rijksoverheid heeft een proces van decentralisatie, deregulering en budgetfinanciering in gang gezet. Schoolbesturen worden daardoor in toenemende verantwoordelijk voor hun eigen beleid en dragen daarvan ook zelf de financiële consequenties (lumpsumbudgettering). Kleine schoolbesturen hebben weinig mogelijkheden om reserves en voorzieningen te vormen van waaruit risico’s kunnen worden gedekt. In het kader van de bevolkingskrimp zullen schoolbesturen geconfronteerd worden met teruglopende leerlingenaantallen en daardoor leegstand in schoollokalen. Vanuit de gemeente zijn nu reeds gesprekken gaande hoe om te gaan met deze problematiek.

Eisen schoolgebouwen
Het rijk heeft de eisen die aan gebouwen worden gesteld (in relatie tot het gebruik) op het gebied van gezondheid en veiligheid de laatste jaren sterk opgevoerd. Daarnaast heeft het ministerie richtlijnen afgekondigd die moeten leiden tot een aangepaste gemeentelijke huisvestingsverordening, waarbij o.m. de ruimtebehoeftes van het primair onderwijs eenvoudiger kunnen worden bepaald, Daarnaast zal het gymnastiekonderwijs verder worden gedualiseerd en heeft het Ministerie sterk ingezet op (het streven naar) een gezond binnenmilieu in onderwijsgebouwen.

In de wijk Opwierde staan basisscholen en bijbehorende gymnastieklokalen die niet voldoen aan de eisen die modern onderwijs aan een gebouw stellen. Bovendien is de onderhoudssituatie matig.

In het licht van de krimp zal gekeken moeten worden in hoeverre deze gebouwen in stand moeten blijven, ook gelet op het onderhoud, of wellicht voor andere doeleinden/functies zouden moeten worden ingezet.

Olingertil
In 2006 heeft de raad besloten tot de bouw van drie lokalen bij de Jan Ligthartschool de onderwijsinhoudelijke aanpassingen van deze school en vier lokalen plus een speellokaal voor De Citer. Door middel van permanente aanbouw en verbouw bij de Olingertil zullen de huidige capaciteitsproblemen van de Jan Ligthartschool en De Citer, vooruitlopend op de definitieve verplaatsing van de laatstgenoemde school in 2011/2012, opgelost zijn, tegelijk met de realisatie van de nieuwbouw van de brede school Opwierde.
In 2007 is het Brede school plan “ Samen werken aan de Brede school Olingertil” vastgesteld.

Brede school Opwierde
In 2005 heeft het college uitvoering gegeven aan de raadsopdracht om te komen tot een discussiestuk over de Brede school. In 2005 heeft de raad de startnotitie Brede school en discussienota Brede school behandeld. Eind 2006 heeft de raad kennis kunnen nemen van de (financiële) haalbaarheid van de nieuwbouw brede school Opwierde. In 2007 is het Brede school plan “ Samen werken aan de Brede school Opwierde” vastgesteld. Het streven is er op gericht om de Brede school Opwierde In 2011, uiterlijk 2012, samen met de Brede school “Olingertil” gereed te hebben

Gymnastiekaccomodaties
Het schools gebruik van de gymzaal aan de Dijkhuizenweg zal met ingang van de datum van gereedkoming van de nieuwbouw van de Citer plaatsvinden in de accommodatie “Olingertil”

Het gebruik van de gymzalen aan de Abel Eppensstraat en de Mr. A.T. Voslaan zal met ingang van 2011/2012 plaatsvinden in de twee gymnastiekaccommodaties van de Brede school “Opwierde”.

Leerplicht
De controle en handhaving van de leerplicht en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten zijn de taken van de gemeente. (Leerplichtwet 1969). In de maand maart 2009 zijn deze taken tijdelijk ondergebracht bij de gemeente Delfzijl. De gemeente Delfzijl voert de diverse taken uit die uit de genoemde wet voortkomen: de leerlingenregistratie van leerplichtige en niet- leerplichtige jongeren, de controle op verzuim, de maatschappelijke zorgtaak en de repressieve taak (o.a. opmaken van proces-verbaal). De gemeente Loppersum kocht reeds de uitvoering van deze taken bij de gemeente Delfzijl in.
Het samenvoegen van deze uitvoerende taken heeft een kwantitatieve en een kwalitatieve meerwaarde:
* een verbeterde personele bezetting door de samenvoeging(minder kwetsbaar)
* meer mogelijkheden voor onderling overleg
* een versterkte dienstverlening naar klanten/instellingen toe.
De gemeente heeft de beleidsregie in eigen huis.
In het eerste kwartaal van 2011 zal gekeken worden, ook met Loppersum, of deze constructie de beoogde voordelen heeft gebracht en indien positief, op welke wijze dit kan worden gecontinueerd.

Onderwijsachterstandenbeleid
Vanaf 01-08-2006 is de wet onderwijsachterstandenbeleid van kracht. De uitgangspunten van het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid zijn: de schoolbesturen krijgen middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden en de gemeente krijgt een specifieke uitkering als bijdrage voor het lokaal onderwijs-achterstandenbeleid. Ook voor de periode 2011-2014 krijgt de gemeente specifieke uitkering voor deze doeleinden.
De taken van de gemeente zijn: coördinatie of de uitvoering van overige activiteiten die zijn gerelateerd aan het onderwijsachterstandbeleid, voorschoolse educatie en schakel-klassen. Voorschoolse educatie is bestemd voor de kinderen van 2 en 3 jaar en wordt verzorgd op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf.

Vanaf 01-01-2009 volgen alle drie jarigen die een peuterspeelzaal bezoeken drie dagdelen per week VVE programma (Voor en Vroegschoolse Educatie). In het schooljaar 2010/2011 wordt voor de doelgroep-kinderen, een vierde dagdeel ingevoerd.

In het schooljaar 2009/2010 wordt VVE aangeboden ook aan de kinderen met een taalachterstand in kinderopvang. Op die manier wordt een goede infrastructuur in stand gehouden en verder ontwikkeld om waarbij het niet uitmaakt of de kinderen op de peuterspeelzaal zitten of gebruik maken van de kinderopvang. Dat is nodig om alle kinderen die voorschoolse educatie nodig hebben te bereiken en hun taalachter-standen zoveel mogelijk weg te werken voordat zij naar de basisschool gaan.

Daarnaast heeft de gemeente een verantwoordelijkheid voor het goed functioneren van de leerplicht, de lokale infrastructuur en de Regionale Meld- en Coördinatie-functie.

Deelprogramma 4.1 Onderwijs

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Zorgen voor een kwalitatief goed onderwijsaanbod in de stad (openbaar, bijzonder, speciaal, voortgezet en middelbaar onderwijs) en regio (speciaal basis onderwijs).

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

420.3 Openbare basisscholen
422.3 Bijzondere basisscholen
423.6 School voor speciaal onderwijs
430.3 School voor speciaal basisonderwijs
440.4 Ommelander College
442.4 Noorderpoortcollege

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Appingedam	Vastgesteld 1998

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. *Zorg voor voldoende en kwalitatief verantwoord speciaal onderwijs (cluster 4) in de regio*

Per 1 augustus 2009 is een nevenvestiging cluster 4 van de Bladergroenschool te Groningen in de gemeente Appingedam van start gegaan.
Tot voor kort waren betreffende leerlingen in deze regio aangewezen op de onderwijsvoorzieningen in de stad Groningen en Haren.
Het gaat hier om een thuisnabije onderwijsvoorziening voor die leerlingen waarvan de hulpvraag te complex is om ze binnen de reguliere setting te kunnen beantwoorden. Deze voorziening is bedoeld voor leerlingen met bijzonder complexe hulpvragen.
Streven hierbij is dat de regio in staat is om er voor te zorgen dat vrijwel alle hulpvragen van leerlingen ook daadwerkelijk hier opgevangen kunnen worden.
Het is niet van belang alleen voor de leerlingen met speciale zorgvragen maar ook voor de reguliere scholen en de speciale school voor het basisonderwijs. Er wordt gestreefd naar een ononderbroken samenhang van speciale onderwijszorg in een thuisnabije speciale voorziening.

Indicator

- Realisering en instandhouding van een cluster-4 (RENN 4) onderwijsvoorziening voor leerlingen met leer- of gedragsproblemen in de basisschoolleeftijd.

Deelprogramma 4.2 Onderwijshuisvesting

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Instandhouden (binnen de beschikbare middelen) van adequate huisvestings-voorzieningen voor het onderwijs.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

421.4 Gemeentelijk lokaal onderwijsbeleid m.b.t. openbaar basisonderwijs
423.4 Gemeentelijk lokaal onderwijsbeleid m.b.t. bijzonder basisonderwijs
431.4 Gemeentelijk lokaal onderwijsbeleid m.b.t. speciaal basisonderwijs
Gemeentelijk lokaal onderwijsbeleid m.b.t. speciaal onderwijs (cluster 4)
441.5 Gemeentelijk lokaal onderwijsbeleid m.b.t. het openbaar MAVO, HAVO en VWO
420.5 Gymzaal Oling
422.6 Gymzaal Dijkhuizenweg
420.7 Gymzaal Abel Eppensstraat
420.9 Gymzaal Mr. A.T. Voslaan
430.6 Gymzaal Pastorielaan
480.8 Stelpost onderwijshuisvesting

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Huisvestingsprogramma 2011	n.v.t., geen aanvragen binnengekomen
Raad	Beleidskader	Notitie Brede school Opwierde	Vastgesteld 2005
Raad	Beleidskader	Het Damster concept voor samenwerking in de brede school	Vastgesteld 2007
Raad	Verordening	Verordening huisvesting onderwijs gemeente Appingedam	Vaststelling 4e kwartaal 2009
Raad	Verordening	Verordening Overleg Lokaal Onderwijsbeleid gemeente Appingedam	Vastgesteld 1999

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

Adequate huisvestingsvoorzieningen voor het primair en voortgezet onderwijs
De gemeente is als lokale overheid verantwoordelijk voor de voorziening in de huisvestingsbehoefte van drie openbare-, twee bijzondere-, een speciale basisschool en een nevenvestiging van de Bladergroenschool te Groningen (speciaal onderwijs, cluster 4, vanaf 1 aug. 2009).
Daarnaast is de gemeente ook verantwoordelijk voor de huisvesting van het Ommelander College. Dit betreft alleen bijbouw en nieuwbouwprojecten.
Onze onderwijsgebouwen moeten voldoen aan wettelijke eisen op het gebied van gezondheid en veiligheid. Daarnaast moeten de gebouwen voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften van het onderwijs.

Indicator
- Uitvoering conform huisvestingsprogramma 2011/de verordening huisvesting onderwijs gemeente Appingedam

Deelprogramma 4.3 Leerplicht/ onderwijsachterstandenbeleid

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Terugdringen van het schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten en bestijding van onderwijsachterstanden.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
480.2 Leerplicht
480.4 Lokaal onderwijs- en jeugdbeleid/Onderwijsachterst.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Rijk	wet	Wet Onderwijsachterstanden	Vastgesteld in 2007
Raad	Beleidskader	Lokaal onderwijs en jeugdbeleid Appingedam 2007-2011	Vastgesteld in 2007
College	beleidskader	Voor- en vroegschoolse educatie (VVE plan)	
Rijk	Wet	Rmc-wet	
Rijk	Wet	Leerplichtwet	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Terugdringen van het schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten en voorkomen dat de jongeren zonder startkwalificatie starten op de arbeidsmarkt en/of werkloos zijn.

Indicator
- Aantal verzuimmeldingen daalt met 5 % tov vorig schooljaar (schooljaar 2008/2009; 69 meldingen)
- Aantal meldingen voortijdige schoolverlaters daalt met 5% vorig schooljaar (schooljaar 2008/2009 79 meldingen)
- Samenwerking in DAL verband voortzetten

b. Invulling geven aan het lokale onderwijsachterstandenbeleid

De verhoudingen binnen het lokaal onderwijsbeleid zijn sinds 1 augustus 2006 veranderd. De autonomie van de scholen is groter geworden en de rol van de gemeente is teruggedrongen. Een belangrijk deel van de rijksmiddelen gaat niet meer naar de gemeenten, maar rechtstreeks naar de schoolbesturen. Deze gewijzigde verhoudingen vragen om een andere manier van samenwerken.

Indicator
- In het schooljaar 2010/2011 volgt 90% van de peuters in de leeftijd van 3 jaar een VVE programma.
- In het schooljaar 2010/2011 volgen alle drie jarigen die een peuterspeelzaal bezoeken drie dagdelen VVE programma
- In het jaar 2010/2011 wordt VVE aangeboden ook aan de kinderen met een taalachterstand in de kinderopvang.
- In het schooljaar 2010/2011 wordt voor de doelgroepkinderen de vierde dagdeel ingevoerd.

Deelprogramma 4.4 Leerlingenvervoer

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Leerlingen toegang bieden tot passend onderwijs door het zorgen voor het noodzakelijke vervoer van en naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
480.6 Leerlingenvervoer

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Verordening leerlingenvervoer gemeente Appingedam 2003	Vastgesteld 2003
Rijk	Wet	Wet op primair onderwijs	
Rijk	Wet	Wet op het voortgezet onderwijs	
Rijk	Wet	Wet op de expertise centra	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Doelmatig regelen van kwalitatief goed vervoer
In regionaal verband (regioraad Noord-Groningen) heeft men het OV-vervoer en het doelgroepenvervoer (regiotaxi en leerlingenvervoer)aanbesteed en is het contract gewonnen door de vervoerscombinatie UVO vervoer BV en Van Dijk personenvervoer. Zowel het contract voor de regiotaxi als het contract voor het leerlingenvervoer lopen 31 juli 2011 af. Per 1 augustus 2011 starten regiotaxi en leerlingenvervoer onder de noemer “doelgroepenvervoer”. Aandacht is besteed aan de klachten-afhandeling, uitbreiding, kwaliteitsverbetering van het vervoer in algemene zin waarbij bovendien kostenbesparingen voor gemeenten mogelijk zijn.
Er zijn plannen om samen te gaan werken met Delfzijl en Loppersum op het gebied van leerplicht, leerlingenvervoer en huisvesting. Het is nog niet duidelijk of de samenwerking in de vorm van een leerplichtbureau tot stand komt of dat in 2011 wordt aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Shared Service Center. Het leerlingenvervoer wordt in de praktijk al gezamenlijk uitgevoerd.

Deelprogramma 4.5 Volwasseneneducatie

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Verbeteren van de zelfredzaamheid van volwassenen en het vergroten van hun kansen op de arbeidsmarkt.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
482.4 Volwasseneneducatie

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Rijk	Wet	Wet educatie en beroepsonderwijs	

In verband met de invoering van de Participatiewet is dit deelprogramma komen te vervallen. Zie ook deelprogramma 6.1

Programma 5: Cultuur en recreatie

Algemene beleidsdoelstelling.

De inrichting en het beheer van culturele, sportieve, recreatieve, speel- en groenvoorzieningen dient in Appingedam van een zodanig niveau te zijn dat het aanbod als voldoende (aantrekkelijk) wordt ervaren door haar inwoners en de groen- en speelvoorzieningen veilig en op orde zijn.
Tegen de achtergrond van het historische centrum zijn kunst en cultuur dragende elementen voor de ontwikkeling van belangstelling voor de stad Appingedam.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030; Thema Cultuur en Recreatie, toerisme en ontspanning	Vastgesteld 2002

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	3.167	2.961	2.930	2.930	2.930	2.930
Ontwikkelingen				-101	-112	-113
Totale lasten Programma 5	3.167	2.961	2.930	2.829	2.818	2.817

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	471	208	139	139	139	139
Ontwikkelingen				0	0	0
Totale baten Programma 5	471	208	139	139	139	139

Saldo Programma 5	**2.696**	**2.753**	**2.791**	**2.690**	**2.679**	**2.678**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 5, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 62-73 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	38
Onttrekking aan reserves	11

Overzicht deelprogramma's

Het programma Cultuur en Recreatie omvat de navolgende deelprogramma's
5.1 Openbare bibliotheek
5.2 Vormings- en ontwikkelingswerk
5.3 Sport
5.4 Kunst en cultuur

5.5 Monumentenzorg en musea
5.6 Natuurbescherming
5.7 Openbaar groen
5.8 VVV toerisme en vaarrecreatie
5.9 Speelplaatsen

Trends en knelpunten

Kunst en cultuur
Een belangrijk speerpunt in het, in de raad van september 2009 vastgestelde, Ontwikkelingsperspectief Appingedam-Delfzijl 2030 is de verdere, vooral ook economische, versterking van het centrum.
Binnen deze centrumaanpak heeft de ontwikkeling en uitvoering van een aansprekend en helder geprogrammeerd kunst en cultuuraanbod hoge prioriteit.
Appingedam kent traditiegetrouw een groot aantal aansprekende activiteiten, zoals de Coopluydenmarkt, de Gondelvaart, orgelconcerten, e.a.. In 2008 en 2009 zijn verder belangrijke aanzetten gegeven met bijv. 'Het Geheim van Appingedam' en 'De Vliegende Hollander'.
De culturele programmering wordt verder vorm gegeven. Het versterken van de onderlinge samenwerking en een goede afstemming met de regio (Delfzijl) is daarbij van belang.

Deelprogramma 5.1 Openbare bibliotheek

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het kwalitatief instandhouden van de bibliotheekvoorziening in Appingedam.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
510.4 Openbare bibliotheek

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Convenant "Samenwerking Openbare Bibliotheken Tichelstroom"	Vastgesteld 2007

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Bibliotheekvernieuwing
Meerwaarde van clustervorming in efficiency en kwaliteit, professionalisering en het beter benutten van formatie.
In 2011 start van budgetfinanciering met Biblionet vanuit cluster Tichelstroom.

Indicator: In het concept PVE(Programma van Eisen) worden diverse indicatoren opgenomen, zoals aantal bezoekers etc. Dit concept wordt in september 2010 verfijnd en daarna vastgesteld.

- *In 2011 beginnen met budgetfinanciering.*
- *Realisatie conform PVE*

Deelprogramma 5.2 Vormings- en ontwikkelingswerk

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Een bijdrage leveren aan:
* Het bevorderen van de kunstzinnige vorming van de Damster bevolking
* De bewustwording van de Damster bevolking ten aanzien van mondiale ontwikkelingen op het gebied van vrede, veiligheid en armoede.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
511.3 IVAK
511.6 Ontwikkelingssamenwerking

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Gemeenschap-pelijke regeling	Gemeenschappelijke Regeling IVAK, centrum voor Kunst en Cultuur	Vastgesteld in juli 2006

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Het bevorderen van kunstzinnige vorming van de Damster bevolking.
De gemeente neemt hiervoor deel aan het IVAK.

Indicator:
- Vullen van 50 klokuren (353 totaal)
- Deelname 330 individuele leerlingen
- Ondersteuning 1030 leerlingen in de onderwijsondersteuning
- Voor 875 deelnemers éénmalige actviteiten
- Maximaal 12 leerlingen wachtlijst

Deelprogramma 5.3 Sport

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Stimuleren van de sportdeelname door mogelijkheden aan te bieden tot sportbeoefening (zowel binnen als buiten).

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
530.2 Sportbeleid en Sportsubsidies
530.4 Sportcentrum Eelwerd
530.6 Binnensportaccommodaties
531.5 Buitensportaccommodaties

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Bouwstenennotitie Sportcentrum Eelwerd	Vastgesteld 2003
Raad	Beleidskader	Kaderstelling beleid sportcentrum	Vastgesteld 2003
Raad	Verordening	Verordening sportsubsidies gemeente Appingedam	Vastgesteld 2004
B&W	Beleidskader	Projectplan BOS-impuls	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Verhogen van de sportdeelname onder de doelgroepen (jongeren en ouderen)
Het gemeentelijk sportbeleid is voorwaardenscheppend. Belangrijk uitgangspunt is dat deelname aan sport en verenigingsleven voor iedereen mogelijk moet zijn. Door subsidiering van sportverenigingen, verstrekken van onderhoudsbijdragen, het exploiteren van sportvoorzieningen en deelname aan het NASB-project wordt de mogelijkheid tot sportdeelname geboden.

Indicator
- Aantal deelnemers per doelgroep en activiteit

b. Kwetsbare jongeren gezond(er) laten leven en daarmee problematisch gedrag terugdringen.
Vanaf 2005 kunnen gemeenten een financiële bijdrage van het Rijk ontvangen voor projecten die in arrangementen sportieve of bewegingsactiviteiten voor jongeren aanbieden in een samenwerking tussen buurt-, onderwijs-, en sportorganisaties. Daarvoor heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de Buurt Onderwijs Sport-impuls (BOS)opgezet. Appingedam heeft subsidie aangevraagd en toegekend gekregen voor de periode van 2007 tot en met 2010.
Vanaf september 2010 ontvangt de gemeente rijksmiddelen voor de deelname aan de NASB.
Onderzocht wordt of de gemeente gebruik gaat maken van de mogelijkheid tot deelname aan de Inmpuls brede school, sport, cultuur in 2011, naast de deelname aan de NASB.

Indicator
- Aantal deelnemers aan diverse activiteiten.
- Realisering 4 uur extra vakonderwijs op de basisscholen
- Aantal fte’s voor combinatiefunctionaris(indien wordt deelgenomen)

Deelprogramma 5.4 Kunst en Cultuur

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het kwalitatief instandhouden van het basispakket aan culturele voorzieningen in Appingedam.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
540.5 Kunst en cultuur

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Ontwikkelingsvisie 2030	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Kernnota cultuurtoerisme	Vastgesteld 2004

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Het cultuurtoerisme bevorderen
Er wordt deelgenomen aan de Interculturele werkgroep Appingedam-Delfzijl die in 2010 is uitgebreid met culturele instellingen uit de gemeenten Loppersum en Eemsmond.

Indicator
- Aantal samenwerkingsprojecten vanuit de Interculturele werkgroep

b. Kwalitatieve verbetering van het aanbod
Door deel te nemen aan het Regionaal Cultuurplan Noord-Groningen en subsidie te verstrekken aan de diverse culturele organisaties, wordt een bijdrage geleverd aan het versterken van de culturele infrastructuur. Ook hebben diverse culturele organisaties zich verenigd in het Cultureel Platform om samenwerking te zoeken, activiteiten op elkaar af te stemmen en nieuwe projecten te ontwikkelen. Lokaal wordt een extra stimulans gegeven aan de initiatieven tot samenwerking, door onder meer ondersteuning van het Platform.

Indicator
- Aantal gezamenlijk projecten in het Regionaal Cultuurplan
- Bedrag verstrekte subsidies culturele activiteiten/instellingen

Deelprogramma 5.5 Monumentenzorg en musea

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het benutten van representatieve en recreatieve functies van cultuur historische objecten.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
541.2 Restauratie en onderhoud monumenten
541.4 Beheer monumenten in gemeente-eigendom
541.6 Oudheidkunde en musea

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Notitie incidentele restauraties monumenten	Ter kennis name 2005
Raad	Verordening	Monumentenverordening	Raad; sept. 2009
Rijk	Wet	Wet op de Archeologische Monumentenzorg.	Raad; sept. 2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Bevorderen en instandhouden van de cultuurhistorische kwaliteiten van de rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en het beschermd oudheidkundig bodemarchief.
Eigenaren van rijksbeschermde monumenten worden begeleid in de vervaardiging en subsidiering van restauratieplannen.
Daarnaast wordt een structurele financiële bijdrage geleverd aan de eigenaren van kerken en molen om de instandhouding te waarborgen.
Om een goede beheersing en bescherming van alle monumenten binnen de gemeentegrens te bewerkstelligen is het gezien de verschillende wetswijzigingen binnen de monumentenzorg wenselijk het beleid op termijn te actualiseren.

Indicator
- Aantal uitgevoerde incidentele restauraties aan monumenten

b. Bescherming archeologisch erfgoed
Het bedrag dat wordt ontvangen voor de aanloopkosten van de voorziene Wet op de archeologische monumentenzorg is gereserveerd. Tijdens de RO-procedures zullen gemeenten en ontwikkelaars vroegtijdig inzicht moeten krijgen in de archeologische omstandigheden. In de nieuwe bestemmingsplannen zijn regels opgenomen hoe om te gaan met de archeologische bescherming van de ondergrond.

Indicator
- Aantal uitgevoerde incidentele archeologische begeleidingen van verstoringen van de ondergrond

c. Een zo breed mogelijk publiek informeren en enthousiasmeren over Appingedam en omgeving met de nadruk op stadstopografie en stadsontwikkeling.
In het beleidsplan 2006-2010 van het Museum Stad Appingedam is bovenstaande doelstelling vastgelegd
(bezoekersaantallen 2006: 5.830; 2007: 4750; 2008: 6.500 raming; 2009: raming 7.000; raming 2010 7.200; raming 2011 7.500)

Indicator

- *Aantal bezoekers*

Deelprogramma 5.6 Natuurbescherming

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Voorkomen van de verarming van het groen en de groenstructuur en het stimuleren, opzetten en uitvoeren van voorlichting- en educatieve activiteiten op milieugebied.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
550.3 Uitvoering bomenverordening
550.6 Landschapsbescherming en natuur- en milieueducatie

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Bomenverordening gemeente Appingedam	Vastgesteld 2005
Raad	Beleidsregels	Vereenvoudigde procedure met betrekking tot kapvergunningen	Vastgesteld 2005
Rijk	Wet	Boswet	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Voorlichting en educatieve activiteiten
Om de bevolking van Appingedam bekend te maken met natuurbescherming, zijn voorlichting en educatie daarbij goede instrumenten. Dit kan geschieden bij aspecten van groenonderhoud (waaronder natuurlijk beheer), het geven van voorlichting rondom bagger- en rioleringswerken en waterbeheer (natuurlijke oevers: gevarieerde flora en fauna) en door het betrekken van schoolkinderen bij milieuactiviteiten.

Indicator
- aantal uitgevoerde voorlichtingen en educatieve activiteiten

Deelprogramma 5.7 Openbaar groen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het verantwoord inrichten en beheren van beeldbepalend openbaar groen als onderdeel van het 'visitekaartje' van Appingedam en het overige openbaar groen ten behoeve van een kwalitatief prettige leef- en woonomgeving.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

560.0 Onderhoud plantsoenen
560.1 Aanleg en omvorming plantsoenen
560.2 Park Ekenstein
560.7 Olingerhoogte
560.8 Overige ongebouwde eigendommen

Bestuurlijk kader

Orgaan	**Kader**		**Opmerking**
Raad	Beleidskader	Groenstructuurplan Appingedam 2010	Eind 2010
Raad	Verordening	Bomenverordening gemeente Appingedam	Vastgesteld 2005
B&W	Handhaving	Lijst waardevolle bomen	Vastgesteld 2005
Raad	Beleidsnota	Beleidskader openbare ruimte	

(zie verdere onderbouwing het bestuurlijk kader van deelprogramma 2.5 gemeentelijke waterwegen)

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

De uitvoering van het beleidskader openbare ruimte moet er in resulteren dat de kwaliteit van het openbaar groen moet voldoen aan het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau.

Indicator
-vaststellen (door Raad) van het beleidskader openbare ruimte.

Indicator
-Actualiseren lijst waardevolle bomen.

Deelprogramma 5.8 VVV, toerisme en vaarrecreatie

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Appingedam beter ontwikkelen en profileren als toeristische aantrekkelijke gemeente waarbij extra prioriteit wordt gegeven aan watersport en -recreatie.

Door het ondersteunen van plaatselijke evenementen, met een meer dan plaatselijke uitstraling, Appingedam bij een groot publiek onder de aandacht brengen.

Het besteden van aandacht aan de nationale feest- en gedenkdagen alsmede het voordragen van Damsters voor een Koninklijke onderscheiding.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
- 560.3 Toerisme en V.V.V.
- 560.4 Vaarrecreatie
- 560.6 Plaatselijke evenementen
- 560.9 Nationale feest- en gedenkdagen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Kernnota cultuurtoerisme	Vastgesteld 2004
Raad	Beleidsregels	Subsidiëring regionale VVV	Vastgesteld 2005
Regio	Programma	Actieprogramma Eemsmondgebied	
Raad	Verordening	Algemene Plaatselijke Verordening; afdeling 2	Vastgesteld 2003
Rijk	Protocol	Vlaggenprotocol van de Minister van Binnenlandse Zaken	
Raad	Verordening	Verordening, regelende het instellen en het toekennen van een erepenning van de gemeente Appingedam.	1965

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Toename van het toerisme
Door een actief promotiebeleid te voeren en arrangementen, nieuwe producten en activiteiten te ontwikkelen wordt ingezet op het stimuleren van het (cultuur)toerisme. Zowel de VVV als ook het cultureel platform Appingedam spelen hierbij een belangrijke rol.

Indicator
- Professionele VVV-organisatie
  - voortgangsrapportages van de VVV
  - monitoring van de resultaten (o.m. verkoop produkten (Irischeques))
  - betrokkenheid bedrijfsleven
  - opschaling activiteiten naar de regio Eemsdelta
- Geactualiseerde kernnota cultuurtoerisme
- Uitvoering gemeentelijke taken door VVV

b. Het aantrekken van bezoekers
Jaarlijks organiseren diverse organisaties activiteiten met een meer dan plaatselijke uitstraling. Genoemd kunnen worden de Damsterdag, Stadsloop, Shanty festival, Gondelvaart en Chopperday. De gemeente subsidieert deze evenementen. Speciale aandacht heeft de versterking van het (culturele) programma-aanbod op de pleinen in de Wijkstraat.
Veel van de genoemde activiteiten vallen onder de in 2010 opgerichte SPAA(Stichting Promotie Activiteiten Appingedam)

Indicator
- Aantallen activiteiten uitgevoerd onder SPAA
- Aantallen incidentele activiteiten

Deelprogramma 5.9 Speelplaatsen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het bieden van voldoende en veilige speelgelegenheden voor de omwonende jeugd.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
580.4 speelplaatsen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Rijk	Wet	Wet op de buitenspeelruimte	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Een aantrekkelijke leefomgeving voor de jeugd o.a. door het bieden van voldoende en veilige speelgelegenheden.
Kinderen moeten op een redelijke afstand van hun huis voldoende speeltoestellen voor handen hebben. Ook voor de wat oudere jeugd is een goede speelvoorziening wenselijk.
Daarbij mogen kinderen er van uit gaan dat de speelgelegenheden die worden aangeboden veilig in het gebruik zijn. Jaarlijks worden de toestellen dan ook geïnspecteerd. Reparatie van speeltoestellen moet voldoen aan wettelijke eisen, dit is voor de vrijwilligers niet meer realiseerbaar. Ingaande 2009 zullen technisch moeilijk uitvoerbare onderhoudswerkzaamheden door een deskundig bedrijf worden uitgevoerd. Bij vervanging worden gecertificeerde speeltoestellen aangeschaft inclusief valdemping.

Indicator
- Speelruimtebeleidsplan
- Activiteiten / aangeschafte speeltoestellen stuurgroep wonen en leven ASWA
- Logboek ASWA stuurgroep
- Inspectierapport Voedsel en Warenautoriteit

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

Algemene beleidsdoelstelling.

Het realiseren van een samenhangend stelsel van welzijn en sociale voorzieningen zodat wordt bijgedragen aan een goed woon- en leefklimaat.
Door middel van participatie van, met en door burgers wordt een goed woon- en leefklimaat versterkt.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030; Thema Welzijn	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Lokaal gezondheidsbeleid Appingedam 2007-2011	Vastgesteld 2007
Raad	Beleidskader	Lokaal onderwijs en jeugdbeleid Appingedam 2007-2011	Vastgesteld 2007

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	16.767	16.927	15.812	15.812	15.812	15.812
Ontwikkelingen				-74	-78	-78
Totale lasten Programma 6	16.767	16.927	15.812	15.738	15.734	15.734

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	11.787	11.325	10.170	10.170	10.170	10.170
Ontwikkelingen				0	0	0
Totale baten Programma 6	11.787	11.325	10.170	10.170	10.170	10.170

Saldo Programma 6	**4.980**	**5.602**	**5.643**	**5.568**	**5.565**	**5.564**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 6, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 74-81 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking aan reserves	47

Overzicht deelprogramma's

Het programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening omvat de navolgende deelprogramma's

6.1 Werk en bijstand
6.2 Maatschappelijke begeleiding
6.3 Zorg voor nieuwkomers en oudkomers
6.4 Huishoudelijke verzorging
6.5 Sociaal cultureel werk
6.6 Kinderdagopvang
6.7 Voorzieningen gehandicapten

Trends en knelpunten

Begroting gemeente
Elke gemeente krijgt van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid budgetten voor de uitvoering van de WWB. De gemeente moet individueel verantwoording over afleggen over de uitvoering van de WWB en de besteding van de budgetten. De drie in de ISD Noordoost deelnemende gemeenten storten de toegekende rijksbudgetten door naar de ISD. Eventuele nadelige saldi, die niet worden gedekt uit reserves van de ISD, worden middels een vastgestelde verdeelsleutel door de deelnemende gemeenten gedragen (solidariteitsprincipe in DAL-verband). Voor 2011 houdt de ISD rekening met een tekort van € 335.000 op het WWB-inkomensdeel. Het aandeel van de gemeente Appingedam in dit tekort wordt geraamd op € 77.100.

Uitstroom
Het opleidingsniveau van de cliënten is relatief laag. De uitstroom naar betaalde, tijdelijk gesubsidieerde of onbetaalde arbeid wordt door middel van trajectbegeleiding, scholing, training en activering zoveel als mogelijk bevorderd. Wij zijn daarbij afhankelijk van de economische ontwikkelingen in de regio. De uitstroom kent een geleidelijke daling, doch de verwachting is dat door de economische recessie een toename van klanten bij ISD, Volkskredietbank en WSW te verwachten valt.

Verantwoording
De uitstroombevordering is een taak met een beleidsverantwoordelijkheid en financiële risico's. Voor de financiering krijgt de gemeente jaarlijks rijksbijdragen op basis van beschikkingen. Overschotten worden toegevoegd aan een voorziening en tekorten komen ten laste van de gemeente. Jaarlijks wordt bezien of kostenverhogingen uit reserves in ISD-verband kunnen worden gedekt.

Wet Sociale werkvoorziening
De nieuwe Wet Sociale werkvoorziening geeft gemeenten een grotere rol bij de voorziening van sociaal werk. Doel is dat meer mensen met een handicap buiten de beschutte sfeer van de sw-uitvoeringsorganisatie gaan werken. Net als bij de WWB loopt de rijkssubsidie via de gemeente in plaats van direct naar de sw-bedrijven. De raad heeft de notitie modernisering WSW vastgesteld. Daarbij is bepaald, dat de regierol van de gemeente in een overgangsperiode nader wordt geconcretiseerd.

Ook werkvoorzieningenschap Fivelingo heeft te maken met de gevolgen van de teruglopende economie: er is een afnemende vraag naar producten van het schap of bedrijven gaan de uitbesteedde werkzaamheden weer in eigen beheer uitvoeren. Met het werkvoorzieningschap Fivelingo wordt gekeken naar de mogelijkheden van uitvoering op het gebied van service- en gemaksdiensten, met name voor oudere en/of gehandicapte inwoners en naar het (nog meer) uitbesteden van groen- en beheerwerkzaamheden.

WMO-beleidsplan
Het WMO Beleidsplan 2008-2011 met als titel "We doen het samen" is vastgesteld. Het beleidplan is gebaseerd op een groeimodel. Het start op basis van het huidige beleid, wordt elk jaar geëvalueerd en kent een aantal speerpunten. Met betrekking tot het leveren van voorzieningen en diensten zijn het "Verstrekkingenboek" en het "financieel besluit Wmo" vastgesteld. Gewerkt wordt aan een evaluatie van de Wmo-verordening, het financieel besluit en het verstrekkingenboek.

Deelprogramma 6.1 Werk en bijstand

Beleidsdoelstelling deelprogramma

xxxxxxxxx

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

610.3 Wet Werk en Bijstand (werkdeel) (vervallen)
610.4 Bijstandsverlening en inkomens-voorzieningen (was WWB)
610.5 Besluit bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ)
611.6 Wet sociale werkvoorziening
612.4 Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk (m.i.v. 2011 vervallen)
614.5 Gemeentelijk minimabeleid
623.4 Participatiebudget (reïntegratie WWB, Inburgering en Educatie)

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Verordening Participatiefonds 2004	Vastgesteld 2004
Raad	Verordening	Verordening Langdurigheidstoeslag	Maart 2009
B&W	Beleidsplan	Debiteuren	Vastgesteld 2005
Rijk	Wet	IOAW	
Rijk	Wet	IOAZ	
Rijk	Wet	BBZ	
Rijk	Wet	Wet Werk en bijstand	
Gr	Regeling	(Nieuwe) Gemeenschappelijke regeling ISD Noordoost	Mei 2010
Raad	Beleidsplan	Armoedebeleid	November 2008
Rijk	Wet	Wet educatie en beroepsonderwijs	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Uitkeringen verstrekken aan inwoners die niet zelf in hun onderhoud kunnen voorzien.
De inwoners die niet zelf in hun onderhoud kunnen voorzien, wordt een uitkering geboden. Actieve voorlichting wordt gegeven. Getracht wordt om cliënten zo kort mogelijk een uitkering te verstrekken. Getracht wordt om de uitgaven budgettair neutraal te laten verlopen. De verordeningen ingevolge de WWB zijn leidend voor het uitvoeren van het gemeentelijke beleid. De uitvoering geschiedt door de ISD Noordoost. Voor het jaar 2011 wordt een tekort op het rijksbudget verwacht. De gemeente Appingedam draagt hierin volgens de begroting van de ISD € 77.100 bij. Dit (incidentele) tekort wordt gedekt door verlaging van het flexibel budget I.

Indicator
- Niveau van de bijstandsuitgaven is gelijk aan het inkomendeel WWB
- Aantal cliënten WWB
- 4 weken gemiddelde doorlooptijd

b. Een zo hoog mogelijke uitstroom
Het beleid is gericht op een zo hoog mogelijke uitstroom. Iedere cliënt jonger dan 65 jaar krijgt een traject aangeboden (tenzij). Beoogd wordt de cliënten in beweging te houden en door het traject een grotere kans te bieden op een betaalde baan.

Indicator
- 104 cliënten instroom; 100 cliënten uitstroom (volumeontwikkeling WWB/BBZ/WIJ/IOAW/IOAZ)
- 100% van de cliënten krijgen/hebben een traject
- 10% toename cliënten Kinderopvang (25)
- 10% toename cliënten Langdurigheidstoeslag (145)

c. Het bieden van aangepaste werkgelegenheid voor personen die tot regelmatige arbeid in staat zijn doch voor wie, in belangrijke mate tengevolge van bij henzelf gelegen factoren, onder normale omstandigheden te verrichten arbeid niet voorhanden is.
Het aantal arbeidsplaatsen voor Appingedam bij werkvoorzieningschap Fivelingo wordt voor 2011 geraamd op 200. Bij derden worden geen cliënten meer geplaatst.

Indicator
- 200 arbeidsplaatsen voor inwoners van Appingedam
- 30 inwoners met WSW indicatie op wachtlijst

d. Het verlenen van financiële ondersteuning om te voorzien in kosten die voortkomen uit bijzondere omstandigheden en die niet kunnen worden betaald uit andere door de wetgever aangewezen inkomstenbronnen.
De uitvoering van de bijzondere bijstand en het participatiefonds is opgedragen aan de ISD Noordoost. De schuldhulpverlening, schuldsanering, budgetbeheer etc. is opgedragen aan de Volkskredietbank voor Noord-Oost Groningen.

Indicator
- Stabilisatie cliënten Wet Werk en Bijstand (275)
- 10% toename cliënten bijzondere bijstand (900)
- 410 cliënten basispakket Volkskredietbank
- 5 cliënten en 2 cursussen pluspakket Volkskredietbank
- cliënten participatiefonds
- 280 kwijtscheldingen gemeentelijke heffingen

e. Invoering Wet participatiebudget
Op 1 januari 2009 is de Wet participatiebudget in werking getreden. Met het participatiebudget worden de gemeentelijke middelen voor re-integratie (WWB-werkdeel), inburgering en volwasseneneducatie gebundeld in één specifieke uitkering voor gemeenten. Gemeenten kunnen met het participatiebudget reïntegratievoorzieningen, inburgeringsvoorzieningen, educatie-opleidingen en combinaties van deze voorzieningen financieren voor een brede doelgroep van iedereen van 18 jaar en ouder. De DAL gemeenten hebben gezamenlijk als ambitie dat alle burgers actief, en waar mogelijk economisch zelfstandig deelnemen aan de samenleving en daaraan door hun deelname een steentje bijdragen. Burgers die ondersteuning nodig hebben bij het nemen van hun verantwoordelijkheid voor actieve deelname kunnen terecht bij de gemeente.
De Wet participatiebudget verbindt de drie beleidsterreinen die weliswaar (ongeveer) dezelfde doelgroepen kennen, maar op dit moment wel verschillende uitgangspunten en werkwijzen kennen. Zo is de Wet participatiebudget gebaseerd op:
- de doelgroepdefinitie zoals die nu in de WEB ligt;
- de prestatiefinanciering zoals die nu in de Wi is vastgelegd;
- de meeneemregeling zoals die nu in de WWB geldt;
- het baten-lastenstelsel zoals dat nu geregeld is in de WEB en de Wi;
- de sturing op klantniveau zoals nu in de WWB en de Wi gebruikelijk is.

Indicator
- de uitvoerende taken op het terrein van inburgering overdragen aan ISD.
- In het verlengde daarvan de ondersteuningscapaciteit gericht op participatieondersteuning van onze burgers, klantprocessen vaststellen.

Deelprogramma 6.2 Maatschappelijke begeleiding

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Bieden van adequate voorzieningen, ondersteuning en dienstverlening.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

620.1 Minderheden
620.2 Ouderenbeleid
620.4 Maatschappelijke hulpverlening

Bestuurlijk kader

Orgaan	**Kader**	**Omschrijving**	**Opmerking**
Gemeente	Basiscontract	Algemeen maatschappelijk werk	2006-2009
Rijk	Wet	Wet maatschappelijke ondersteuning	1-1-2007
Raad	Beleid	WMO Beleidsplan	2008-2011
Raad	Verordening	Verordening WMO	December 2009
College	Beleidsregels	Beleidsregels WMO	November 2009
College	Financieel besluit	Besluit WMO	December 2009
College	Plan	WMO uitvoeringsplan	November 2009
College	Notitie	WoonServiceOntwikkeling in Appingedam	Oktober 2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Ondersteuning van activiteiten van allochtone organisaties.

Indicator
- 20 activiteiten
- jaarlijks 2 overleggen met vertegenwoordigers allochtone organisaties

b. Realiseren kleinschalige woonvorm voor Molukse ouderen

Indicator
- 10 deelnemers dagopvang
- 10 activiteiten huiskamerproject

c. Goede afstemming/samenwerking met de partners wonen, welzijn en zorg om de woon- en leefomstandigheden van burgers te verbeteren, mede op basis van aanbevelingen van burgers

Indicator
- Afstemming en samenwerking (permanent proces)

d. het aanbieden van bereikbare, kwalitatief goede en gevarieerde maatschappelijke hulp
Op het gebied van maatschappelijke hulpverlening wordt de mogelijkheid aan burgers geboden om gebruik te maken van het Algemeen Maatschappelijk Werk en vrijwilligershulporganisaties. Beoogd wordt om mensen weerbaarder te maken.

Indicator
- aantal vrijwilligers
- aantal contacturen

Deelprogramma 6.3 Zorg voor nieuwkomers en oudkomers

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Kansen bieden aan nieuw- en oudkomers om te participeren in de Nederlandse samenleving.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen

621.2 Inburgering nieuwkomers en oudkomers
621.5 Opvang Asielzoekers in KCO's en adm.plaatsingen vanuit AVO/AZC; nvt
621.8 Tijdelijke opvang asielzoekers, adm.plaatsingen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
BenW	Besluit	Besluit inburgering nieuwkomers	2003
Raad	Besluit	Besluit Noodopvang	2002
Rijk	Taakstelling	Taakstelling huisvesting toegelaten asielzoekers alsmede taakstelling in kader van de pardonregeling	
BenW	Verordening	Verordening Wet Inburgering	2007
Rijk	Wet	Inburgering	2007
Rijk	Regeling	Afwikkeling nalatenschap Oude Vreemdelingenwet (Pardonregeling); nmiet meer van toepassing	13 juni 2007
Rijk	Taakstelling	Tijdelijke taakstelling in het kader van de Pardonregeling – niet meer van toepassing	Halfjaarlijks van 01-07-2007 tot 01-01-2010
Rijk	Wet	Participatiebudget	01-01-2009
BenW	Besluit	Besluit gebruik maken van datasysteem Pardonbank	5 juli 2007

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Uitvoering van de drie taken ingevolge de Wet inburgering
De nieuwe wet inburgering (WI) is ingevoerd. De gemeente heeft drie taken: informeren en handhaven en faciliteren.

Indicator
- Verwachting aantal nieuwe trajecten in 2011: 10 personen

b. Voldoen aan de huisvestingstaakstelling
Uitvoering geven aan de opgelegde reguliere taakstelling. Zorgen dat er voldoende huisvesting is voor toegelaten asielzoekers. Voor 2011 is de taakstelling nog niet bekend.

Indicator:
- *Taakstelling: schatting op basis van 2010: 8 personen*

c. Voorkomen dat legaal verblijvende asielzoekers op straat moeten leven
Uit humanitair oogpunt, maar ook uit oogpunt van openbare orde, voorkomen dat legaal verblijvende asielzoekers op straat moeten leven.

Indicator
- In 2010 is de noodopvang beëindigd; kan incidenteel weer voorkomen

Deelprogramma 6.4 Huishoudelijke verzorging

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
622.4 Huishoudelijke verzorging

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Rijk	Wet	Wet maatschappelijke ondersteuning	1-1-2007
Raad	Beleid	WMO beleidsplan	2008-2011
Raad	Notitie	Notitie huishoudelijke verzorging	juli 2006
Raad	Verordening	Verordening WMO	2006
Raad	Notitie	wonen, welzijn en zorg gemeente Appingedam	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon dan wel van de leefeenheid waartoe een persoon behoort.
In de Wmo is een nieuw stelsel voor langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning vorm gegeven. De Wmo omvat de lichtere vormen van hulp en ondersteuning. De gemeenten organiseren dit. De AWBZ is er alleen voor zwaardere vormen van zorg: professionele zorg en verpleging. Een belangrijke nieuwe wettelijke taak is de hulp bij het voeren van een huishouden. De kosten en (eigen) bijdragen daarvan worden op dit deelprogramma verantwoord.
(In 2009 heeft de gemeente een onderzoek gehouden naar de tevredenheid van cliënten en aanvragers van individuele voorzieningen. Cliënten van de gemeente Appingedam gaven gemiddeld een 7.7 voor de hulp in het huishouden. Dit is ongeveer even hoog als het gemiddelde in de referentie groep (7,8).
Over de keuze mogelijkheden tussen aanbieders is 94% tevreden. Over telefonische bereikbaarheid is 95% tevreden. De meeste cliënten (99%) zijn zeer tevreden over de behandeling met respect en over de inzet medewerkers (95%).)

Indicator
- *WMO-beleidsplan wordt in 2011 opnieuw opgesteld.*
- *In 2011 zal er weer een onderzoek gehouden worden naar de tevredenheid van cliënten.*

Deelprogramma 6.5 Sociaal cultureel werk

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Ondersteuning van activiteiten en initiatieven van burgers en maatschapellijke organisaties op het gebied van educatie, recreatie, diensten, kadervorming en belangenbehartiging. Tevens het bevorderen van de sociale infrastructuur in buurten.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
630.3 Sociaal Cultureel Werk
630.6 Buurtwerk

Bestuurlijk kader

Orgaan	**Kader**	**Omschrijving**	**Opmerking**
Raad	Beleid	WMO Beleidsplan	2008-2011
Raad	Verordening	Algemene Subsidieverordening gemeente Appingedam 2008	Vastgesteld 2008
College	Notitie	Notitie Wijkgericht Werken	April 2008

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Ondersteuning van activiteiten en initiatieven van burgers en maatschappelijke organisaties op het gebied van sociaal cultureel en buurtwerk om de sociale structuur te versterken (buurtorganisaties, ASWA).

Indicator:
- *aantal activiteiten*
- *aantal deelnemers*

b. Uitvoering nota lokaal onderwijs- en jeugdbeleid 2008 - 2011

Indicator:
- *Opstellen activiteitenplannen op basis van thema's 2011*
- *Evaluatie*

c. huisvesting voor jongerenactiviteiten

Indicator:
- *bestendiging situatie 2008 t/m 2010*
- *voorbereiding aanpak vanaf 2010*

Deelprogramma 6.6. Kinderopvang

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Een goede start voor jonge kinderen en hun ouders, waarbij sprake is van een goed en veilig pedagogisch klimaat en ontwikkelingsachterstanden bij kinderen zo snel mogelijk worden gesignaleerd en waarbij goed en snel verwezen wordt.

Voor kinderopvang:
* bevorderen participatie van ouders op de arbeidsmarkt en in het onderwijs
* het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen en het signaleren van risico's

Voor peuterspeelzaalwerk:
- het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen
- de voorbereiding op het basisonderwijs
- het signaleren van ontwikkelingsachterstanden.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
650.3 Kinderopvang
650.6 Peuterspeelzalen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Plan van aanpak professionalisering peuterspeelzaalwerk	Vastgesteld 2002
Raad	Verordening	Verordening Kinderopvang (VWK) gemeente Appingedam	Vastgesteld 2004
Rijk	Wet	Wet Kinderopvang	2005
Rijk	Wet	Wet OKE	In behandeling

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Uitvoeren van de taken ingevolge de nieuwe Wet kinderopvang.
Ingevolge de Wet kinderopvang is de gemeente verantwoordelijk voor het uitbetalen van een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang aan wettelijk gedefinieerde doelgroepen. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de registratie, het toezicht op de kwaliteit, uitgevoerd door de GGD, en de kwaliteitsbewaking.
b. voldoende kindplaatsen voor- en naschoolse opvang als gevolg van gewijzigde regelgeving (scholen zijn verplicht opvang aan te bieden).

Indicator
- omvang van de doelgroepen
- aantal kindplaatsen dagopvang en
- aantal kindplaatsen naschoolse opvang
- aantal koppelingen
- rapportages GGD
- registratie/opname in het register

b. Integratie van de projecten VVE en Opstapje in één uitvoeringsorganisatie voor peuterspeelzaalwerk
Samenvoeging van de huidige middelen Opstapje, VVE en peuterspeelzaalwerk in één uitvoeringsorganisatie peuterspeelzaalwerk moet leiden tot een kwaliteitsverbetering (aandacht voor signalering, verwijzing, overdracht) en de noodzaak van een derde dagdeel voor VVE-activiteiten (verplichting).

Indicator
- realisatie integratie per 1 januari 2010

Deelprogramma 6.7 Voorzieningen gehandicapten

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Door het verstrekken van voorzieningen trachten dat mensen met duurzame lichamelijke beperkingen kunnen deelnemen aan het maatschappelijke verkeer.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
652.4 Coördinatie en uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleid	WMO Beleidsplan	2008-2011
Raad	Verordening	Wmo adviesraad	2007
Raad	Verordening	Verordening WMO	2007
Raad	Besluit	Besluit Financiële tegemoetkomingen	2007
Raad	Besluit	Verstrekkingenboek Wmo	2007

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht verstrekken van voorzieningen
De gemeente draagt zorg voor de verlening van woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen ten behoeve van de deelneming aan het maatschappelijk verkeer van in de gemeente woonachtige gehandicapten. Beoogd wordt door een hoogwaardige intake de verstrekkingen zo doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht mogelijk te laten verlopen.

Indicator
- *Aantal verstrekte individuele voorzieningen en collectieve voorzieningen* (In 2009 was dit 280 voor individuele voorzieningen en 131 voor collectieve voorzieningen)
- *Uitkomst onderzoek tevredenheid cliënten.* (het huidig cijfer is 7,4; binnen de referentiegroep is dit gemiddeld een 7,3)
- *Gemiddelde doorlooptijd aanvragen (*Gemiddelde doorlooptijd was in 2009 50 dagen, in 2010 gemiddeld 6 dagen. De doorlooptijden zijn gedaald doordat wij meer zelf indiceren.)

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Algemene beleidsdoelstelling.

Het realiseren van een gezond, schoon en duurzaam woon- en leefklimaat.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030; Thema Milieu en duurzaamheid	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Nota lokaal gezondheidsbeleid 2009-2012	Vastgesteld 2009
Raad	*Beleidskader*	*Notitie Integrale handhaving Appingedam*	*Vastgesteld 2003*

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	3.335	3.321	3.379	3.379	3.379	3.379
Ontwikkelingen				-5	106	109
Totale lasten Programma 7	3.335	3.321	3.379	3.374	3.485	3.478

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	2.942	2.830	2.812	2.812	2.812	2.812
Ontwikkelingen				127	251	297
Totale baten Programma 7	2.942	2.830	2.812	2.939	3.063	3.109

Saldo Programma 7	**393**	**492**	**576**	**435**	**422**	**368**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 7, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 84-93 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking aan reserves	179

Overzicht deelprogramma's

Het programma Volksgezondheid en milieu omvat de navolgende deelprogramma's
7.1 Volksgezondheid
7.2 Afvalstoffenheffing
7.3 Riolering
7.4 Milieubeheer
7.5 Lijkbezorging

Trends en knelpunten

Wet maatschappelijke ondersteuning
In de Wet Maatschappelijke ondersteuning valt onder prestatieveld 8 de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). In Appingedam bestaat een zogenaamd OGGZ-netwerk, waarin alle instellingen die lokaal werkzaam zijn, verenigd zijn. Hierin worden cases besproken, die door deze instellingen worden ingebracht.
Vanaf 2007 zijn door het rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor een kwaliteitsslag. De gemeente Groningen ontvangt als centrumgemeente hiervoor de middelen. In DEAL-verband is een notitie opgesteld en een subsidie-aanvraag ingediend bij de regiogemeente. De coördinerende en administratieve taken van de lokale netwerken worden dan ondergebracht bij een te vormen lokaal kernteam. Vanaf 2009 is het voorgenomen OGGZ-netwerk daadwerkelijk in gang gezet.

Onder prestatieveld 9 valt de ambulante verslavingszorg. De uitvoering van het beleid is ondergebracht bij Verslavingszorg Noord Nederland. Een deel van de cliënten wordt in het lokale OGGZ-netwerk ingebracht voor gezamenlijke afspraken over hulpverlening en bemoeizorg.

Kindvolgsysteem
In het kader van de sluitende aanpak en het “een-kind-een-plan” systeem wordt op provinciaal niveau (GGD) gewerkt aan de invoering van het Elektronisch Kind Dossier (EKD). Daarnaast is de invoering van de Verwijsindex risicokinderen (VIR) een erg belangrijke stap (meldsysteem). Beide systemen vormen een belangrijke basis voor de totstandkoming van een lokaal Centrum voor Jeugd en Gezin.

Integrale Jeugdgezondheidszorg (iJGZ)
De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor een integrale jeugdgezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen van 0-19 jaar wordt vorm gegeven in een uitvoeringsorganisatie. De desbetreffende organisatieonderdelen van de GGD en de Thuiszorg zullen worden samengevoegd en ondergebracht binnen de GGD. Een dergelijke organisatie maakt de weg vrij voor een geïntegreerde aanpak, een grotere herkenbaarheid en bereikbaarheid, een meer eenduidige coördinatie van ketenpartners en extra aandacht voor risicokinderen.

Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid
N.a.v. de nota lokaal gezondheidsbeleid wordt een uitvoeringsnotitie geschreven. Hierbij wordt regionale afstemming gezocht. Met name wordt aandacht gegeven aan het thema overgewicht.

Centrum Jeugd en Gezin
Er wordt een visiedocument Centrum Jeugd en Gezin ontwikkeld in DAL-verband. Hier wordt uitgegaan van een regionale back-office en een lokale front-office. In 2011 zal het Centrum Jeugd en Gezin zijn gerealiseerd.

Deelprogramma 7.1 Volksgezondheid

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het bevorderen van een gezond woon- en leefklimaat.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
714.5 Gezondheids- en verslavingszorg

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Rijk	Wet	Wet Maatschappelijke ondersteuning	2007
Rijk	Wet	Wet collectieve preventie volksgezondheid; Wet publieke gezondheid	2008
Raad	Beleidskader	Nota Lokaal Gezondheids Beleid 2008-2011	Maart 2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. het realiseren van de provinciebrede invoering van het Elektronisch Kinddossier, een goede Verwijsindex en zo mogelijk een koppeling aan het OGGZ-netwerk

Indicator
- Aantal meldingen in het Elektronisch Kinddossier en de verwijsindex

b. het realiseren van bestuurlijke samenwerking van gemeenten en instellingen/woningbouwcorporaties rond OGGZ
- Het realiseren van een kernteam voor coördinerende en administratieve taken voor de lokale OGGZ-netwerken van de vier Eemsdeltagemeenten met inzet van rijksmiddelen via de centrumgemeente Groningen

Indicator
- *afronding versterking*
- *realisatie meldpunt in samenwerking met CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin)*

c. het realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin
In 2011 moet er lokaal een Centrum voor Jeugd en Gezin zijn gerealiseerd.
In samenwerking met Loppersum en Delfzijl wordt de back-office ingericht.

Indicator:
- Front-office Centrum voor Jeugd en Gezin
- Back-office Centrum voor jeugd en Gezin

Deelprogramma 7.2 Afvalstoffenverwijdering

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Behouden van een verantwoorde milieuhygiëne door het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.

De Lap-doelstelling van 60% bronscheiding is gerealiseerd. De respons GFT-inzameling is van 32% in 2004 verhoogd naar > 70 % in 2008. Scheidingspercentages van papier, glas, textiel, KCA en WEB minimaal gelijk houden.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
721.3 Vuilinzameling en afvoer (afvalstoffenheffing)
721.6 Voormalige stortplaats Langerijp

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Afvalstoffenverordening 2007	Vastgesteld 2006
Raad	Beleidsregels	Regeling inzake toeslag op inzameling oud papier in Appingedam.	Vastgesteld 2008
Raad	Beleidsregels	Gemeenschappelijke regeling 'Samenwerkingsverband Afvalstoffenverwijdering N.O. Groningen	Vastgesteld 2005
Rijk	Wet	Wet Milieubeheer	
Rijk	Beleidsregels	Besluit respectievelijk de Regeling beheer elektrische en elektronische apparatuur is in de nieuwe versie verwerkt	
Rijk	Beleidsregel	Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) Volgens deze doelstelling moet Appingedam 60% bronscheiding van huishoudelijk- en grofvuil realiseren. Dit is gerealiseerd.	
Rijk	Beleidsregel	Scheiding kunststoffen. In Appingedam is gekozen voor nascheiding.	
EU	Richtlijn	Europese richtlijnen inzake elektrische en elektronische apparatuur	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Beschermen van de volksgezondheid en milieu door het inzamelen en afvoeren van huishoudelijk afval en grofvuil.
Huishoudelijk afval en grofvuil worden zoveel mogelijk gescheiden ingezameld en milieuvriendelijk afgevoerd. Wekelijks wordt het huisvuil gescheiden opgehaald. Daarnaast wordt 2 x per jaar snoeiafval en 26 x per jaar grof huisvuil ingezameld.

Indicator
- Hoeveelheid grijshuisvuil (in 2009 3.166 ton (incl. grofhuishoudelijkafval) in 2005 was dit nog 4.260 ton.)
- Hoeveelheid GFT-afval (670 ton in 2005).

b. Verminderen hoeveelheid restfractie en realiseren norm voor GFT.
Met de invoering van de minicontainer eind 2005 is de scheiding van de restfractie in onder andere papier en glas, maar vooral GFT verbeterd., Het aantal tonnen grijs afval wordt beperkt en bruikbare materialen worden teruggewonnen. Glas wordt ingezameld in glascontainers, er is een dekkende regeling voor ophalen oud papier. Chemisch afval kan bij het KCA-depot worden ingeleverd en wordt daarnaast periodiek ingezameld met de chemocar. Via de afvalkalender worden burgers geïnformeerd over de afvalinzameling.

Indicator
- Hoeveelheid restfractie (is in 2009 67% van het totaal ingezameld afval (85% in 2006))
- Hoeveelheid GFT (is 33% van totaal ingezameld afval (14% in 2006))

c. Terugdringen dumpen van afval en zwerfvuil
Door invoering van wijkbeheer is er meer controle en handhaving (samenwerking buurtagent) op het aanbieden en dumpen van grofvuil. De hoeveelheid gedumpt grofvuil is hierdoor aanzienlijk teruggebracht. Bij nieuwe appartementen worden ondergrondse containers geplaatst. Bij deze containers wordt bijna geen afval gedumpt.

Indicator
- Hoeveelheid gehaald grofvuil (299 ton in 2009, 360 in 2005)

Deelprogramma 7.3 Riolering

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Bescherming van de volksgezondheid, het tegengaan van wateroverlast en de bescherming van het milieu.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
722.3 Reconstructie en projectmatige aanpak van riolen en drainage
722.6 Onderhoud en beheer riolen (heffing rioolrecht)

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidsnota	Gemeentelijk rioleringsplan 1999-2003	Vastgesteld 1999
Raad	Beleidsnota	Gemeentelijk rioleringsplan 2010-2014 (verbreed GRP)	Nog vast te stellen
Raad	Verordening	Verordening op de heffing en de invordering van rioolrechten 2007.	Vastgesteld 2006
Raad	Beleidsnota	Nota reserves en voorzieningen; Tariefegalisatie rioolrecht	Vastgesteld 2006
Water-schap	Regeling	Stimuleringsregeling afkoppelen 2004 verhard oppervlak	Looptijd 2004 – 2010
Rijk	Wet	Wet milieubeheer, . doelmatige inzameling van afvalwater; . opstellen gemeentelijke rioleringsplannen	
Rijk	Wet	Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO)	1970
Rijk	Besluit	Lozingsbesluit WVO huishoudelijk afvalwater	
EU	Richtlijn	Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)	December 2000
Rijk	Richtlijn	Nationaal Praktijk Richtlijn 3398(NPR)	Febr. 2004
Rijk	Plan	Stroomgebied beheerplan Eems(2009)KRW	2009
Rijk	Wet	Waterwet	Dec. 2009
Rijk	Wet	Wet gemeentelijke watertaken	2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Voldoen aan de wettelijke verplichtingen inzake het verminderen van het aantal overstorten.
Het aantal overstorten en vuilemissie uit het riool op het oppervlaktewater moet worden verminderd. Diverse werkzaamheden zijn er op gericht om deze taakstelling te realiseren. Zo wordt de bergingscapaciteit van het rioleringssysteem vergroot en worden sloten, dakoppervlakten en verhardingen van het vuilwaterriool afgekoppeld.

Indicator
- Aantal overstortingen
- Hoeveelheid vuilemissie
- Bergingscapaciteit van het rioleringsstelsel
- Aantal M2 losgekoppeld verhard oppervlak (wegen en daken) vergroten en afkoppelen sloten conform het Gemeentelijk Afkoppel Plan (GAP) (2004-2014)

b. Een realistische planning alsmede een efficiënte uitvoering van de noodzakelijke uitbreidingen, verbeteringen en vervangingen in het gemeentelijke rioleringsstelsel.
Uitbreiding (Ontwikkelingsvisie Appingedam), groot onderhoud en vernieuwing van rioleringen en drainage wordt zoveel mogelijk gecombineerd met reconstructies van wegen en straten en andere maatregelen. Hierdoor ontstaat een efficiënte werkwijze en wordt het aantal ‘overlastmomenten’ van de burger en het bedrijfsleven beperkt.

In nieuwe uitleggebieden en bij reconstructies wordt een gescheiden rioolsysteem(incl. drainagesysteem) aangelegd, dan wel verharde oppervlakten (weg en/of dak) afgekoppeld van het bestaande systeem.

Indicator

- Uitvoering van de verbeteringen en vervangingen conform planning (in 2011)

c. Het actualiseren van Gemeentelijk rioleringsplan (verbrede GRP) periode 2011-2015.

Het geldende rioleringsplan liep tot en met 2003. In verband met planontwikkelingen in Opwierde en De Tip is er (na overleg met het waterschap) voor gekozen deze ontwikkelingen mee te nemen in de emissieberekeningen van o.a. de bergingscapaciteit. Dit kan grote invloed hebben op de uiteindelijk benodigde aantallen en dimensioneren van de randvoorzieningen.
Het verbrede GRP betreft de uitbreiding met de nieuwe zorgplicht grondwater. Het verbrede GRP dient uiterlijk in 2013 te worden vastgesteld.

Indicator

- Aanbieden van het nieuwe (verbreed)GRP(2011-2015) aan de raad in 2012
- Vernieuwen van basisrioleringsplan(BRP) eerste kwartaal 2010
- Opstellen overall drainage beheer en onderhoudsplan 2010
- Uitvoeren projecten van Gemeentelijk Afkoppelplan verhard oppervlak(GAP) 2004-2014

Deelprogramma 7.4 Milieubeheer

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het beschermen en verbeteren van het fysieke milieu waarbij op een consequente wijze wordt gehandhaafd.

Bescherming van de volksgezondheid en het milieu door het voorkomen, geven van voorlichting en bestrijden van overlast door plaagdieren.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
723.2 Bestrijding en voorkomen van milieuverontreiniging
723.5 Bodemsanering
723.7 Plaagdierbestrijding

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Regio	Beleidskader	Bodembeleidsplan	
Rijk	Beleidsregels	Besluit bodemkwaliteit	
Rijk	Beleidsregels	Besluit luchtkwaliteit	
Rijk	Wet	Wet bodembescherming	
Rijk	Wet	Wet Milieubeheer	
Rijk	Wet	Wet Geluidhinder	
Rijk	Richtlijn	Europese Richtlijn Omgevingslawaai	
Rijk	Wet	Wet inzake de luchtverontreiniging	
EU	Richtlijn	Besluit uitvoering EG-Kaderrichtlijn luchtkwaliteit	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Vervuilde locaties in Appingedam in beeld brengen
Uit het historisch bestand blijkt dat 137 locaties potentieel ernstig/urgent verontreinigd zijn. Inmiddels zijn alle onderzoeken afgerond en ingevoerd in BIS. Het verdere vervolg is aan de Provincie (als bevoegd gezag bij bodemverontreiniging) en de eigenaren van de stukken grond.

Indicator
- de gemeente beschikt over een volledige “1-locatielijst”

b. uitvoering saneringslocaties
In de loop van 2010 is gestart met de aanvang van de sanering van De Tip

Indicator
- Saneringsevalusatie De Tip
- Start sanering Langerijp

Deelprogramma 7.5 Lijkbezorging

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het bieden van de mogelijkheid tot begraven, bijzetten van urnen en asverstrooiing op gemeentelijke begraafplaatsen, die daarvoor passend is ingericht.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
724.2 Gesloten begraafplaatsen
724.5 Begraafplaats Rusthof
724.7 Begraafplaats Stilleweer

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen	Vastgesteld 1994
Raad	Verordening	Verordening lijkbezorgingsrechten 2005-2	Vastgesteld 2005
Rijk	Wet	Wet op de lijkbezorging	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Voldoende ruimte beschikbaar hebben voor lijkbezorging op een algemene begraafplaats.
De begraafplaatsen worden onderhouden waarbij gewerkt wordt met respect voor de overledenen en waar zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van de nabestaanden De begraafplaats Stilleweer heeft begraafruimte tot ca. 2013. Uitbreiding met de geplande terp C, wordt in 2011 worden opgestart. De planvorming zullen we vroegtijdig opstarten.

Indicator
- Huidige beschikbare ruimte (o.b.v. 60 begrafenissen per jaar t/m 2012)
- Toekomstige uitbreidingsmogelijkheden (Terp C. Stilleweer)
- Voorbereidende werkzaamheden (start in 2011)
- Gerealiseerde uitbreiding (start in 2012)

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Algemene beleidsdoelstelling.

Appingedam behouden, ontwikkelen en profileren als aantrekkelijke stad, waar het prima wonen, werken en verblijven is.
De functie van het centrum wordt verder vorm en inhoudgegeven onder andere door het aanscherpen van ruimtelijke en functionele prioriteiten.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030; Thema Ruimtelijke structuur	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader		
Raad	*Beleidskader*	*Notitie Integrale handhaving Appingedam*	*Vastgesteld 2003*

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	2.794	1.682	1.596	1.596	1.596	1.596
Ontwikkelingen				8	23	48
Totale lasten Programma 8	2.794	1.682	1.596	1.604	1.619	1.644

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	1.004	349	260	260	260	260
Ontwikkelingen				144	194	194
Totale baten Programma 8	1.004	349	260	404	454	454

Saldo Programma 8	**1.790**	**1.334**	**1.336**	**1.200**	**1.165**	**1.190**

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 8, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 94-101 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	0
Onttrekking aan reserves	109

Overzicht deelprogramma's

Het programma Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting omvat de navolgende deelprogramma's
8.1 Ruimtelijke ordening
8.2 Volkshuisvesting
8.3 Stedelijke vernieuwing
8.4 Bouwtoezicht
8.5 Woonschepenhaven
8.6 Grondexploitatie

Trends en knelpunten

Verhouding tussen koop- en huurwoningen
De woningvoorraad in Appingedam kenmerkt zich door een onevenwichtige verhouding koop-huur en een aanzienlijk te klein aantal senioren woningen. Veel van de, vaak goedkope, huurwoningen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Vanaf 2002 is de herstructurering woningvoorraad volgens het Woonplan Appingedam in gang. Ten behoeve van de uitvoering van het woonplan hebben de woningbouwcorporaties en de gemeente Appingedam een convenant ondertekend.

Woonservicezone
In 2007 is in het kader van het Wonen, Welzijn en Zorg traject overleg opgestart met woongroep Marenland, Zorggroep Fivelland en de ASWA over het realiseren van een woonservicezone in Opwierde. Woongroep Marenland en Zorggroep Fivelland dragen bij in de kosten van een neutrale en ter zake kundige procesbegeleider. De uitkomsten kunnen ook worden gebruikt voor andere woonservicezones zoals bijvoorbeeld op Overdiep.

Grondexploitatiewet
De Tweede Kamer heeft in juli 2006 de Grondexploitatiewet aangenomen. Met de Grondexploitatiewet krijgen gemeenten de mogelijkheid om de kosten van het ontwikkelen van nieuwe bouwlocaties te verhalen bij particuliere ontwikkelaars. De wet biedt een belangrijke stimulans voor locatieontwikkeling en zal zorgen voor een versnelling van de woningbouw. Vrijwillige samenwerking blijft het uitgangspunt. Als partijen er niet uitkomen kan een gemeente via de publiekrechtelijke weg optreden.

Deelprogramma 8.1 Ruimtelijke ordening

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Zorgen voor een evenwichtige ruimtelijke ordening (op papier en in praktijk) waarbij aandacht moet zijn voor het wonen, werken en recreëren.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
810.5 Structuur- en bestemmingsplannen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Plan van aanpak Actualisering bestemmingsplannen	Vastgesteld 2004
Raad	Beleidsregels	Vingerende bestemmingsplannen	Div.
Raad	Verordening	Procedureverordening Planschadevergoeding 1999	Vastgesteld 1999
Raad	Verordening	Exploitatieverordening gemeente Appingedam 1996	Vastgesteld 1996
Rijk	Wet	Wet op de ruimtelijke ordening (WRO)	Juli 2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Actuele en toegankelijke bestemmingsplannen.
In 2004 heeft de gemeenteraad een plan van aanpak “actualisering bestemmingsplannen” vastgesteld. Dit plan gaat uit van de ontwikkeling van vier (digitale) deelplannen. Het betreft de deelplannen Woongebieden, Bedrijvengebieden Centrumgebied en Agrarische gebieden. Op termijn kunnen de deelplannen worden samengevoegd tot één bestemmingsplan voor de gehele gemeente Appingedam. Een tien-jaarlijkse herziening, die verplicht wordt voorgeschreven in de WRO, zal dan goed tot de mogelijkheden kunnen behoren.
Bestemmingsplan Stad Appingedam, deelplannen Woongebieden en Centrumgebied hebben reeds rechtskracht verkregen. Deelplan Agrarische gebieden is in het najaar 2010 formeel ter visie gelegd en wacht op vaststelling. Deelplan Bedrijvengebieden zal in 2011 in procedure worden gebracht.

Indicator
- Bestemmingsplannen Agrarische gebieden en Bedrijvengebieden vaststellen door de gemeenteraad;

Deelprogramma 8.2 Volkshuisvesting

Beleidsdoelstelling deelprogramma

(Samen met onze partners op het gebied van de volkshuisvesting) zorgen voor een gedifferentieerd woningaanbod en een kwalitatief goede woonomgeving.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
820.2 Woningbouwcorporaties en woonzorg projecten
820.4 Verbetering en aanpassing particuliere (huur)woningen
820.6 Gebouwen niet bestemd voor de openbare dienst

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Woonplan Appingedam	Vastgesteld 2002
College	Beleidskader	Woonconvenant 1ste fase Woonconvenant 2e fase	Vastgesteld 2002 Vastgesteld 2007
Rijk	Wet	Woningwet	
Rijk	Beleidsregels	Besluit Beheer Sociale huursector	
Raad	Beleidskader	Bestuursakkoord Eemsdelta	Vastgesteld 2008
College	Notitie	WoonServiceOntwikkeling in Appingedam	Oktober 2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Door middel van herstructurering worden de woongebieden in Appingedam in conditie gebracht en gehouden.
Een centrale doelstelling in ons woonprogramma, conform Woonplan 2002 “Koersen op eigen kracht” is te zorgen voor gedifferentieerde en stabiele wijken die plaats kunnen bieden aan alle bevolkingsgroepen.
Er zullen plusminus 900 woningen aan de voorraad worden onttrokken en ongeveer 1.300 woningen nieuw gebouwd. Hiermee wordt beoogd de woongebieden in Appingedam in conditie te brengen en te houden
Deze forse opgave voeren we o.a. uit in goede samenwerking met de woningcorporaties, waarmee we de afspraken over productie en taakverdeling in een convenant hebben vastgelegd.
In het kader van het bestuursakkoord Eemsdelta gaan wij het volkhuisvestingsbeleid afstemmen met de drie andere Eemsdeltapartners. De woonvisie “wonen en voorzieningen” is in 2009 gereed gekomen. Op basis hiervan zijn er regionale afspraken gemaakt over de herstructurering van de woningvoorraad in de gemeenten Delfzijl, Eemsmond, Loppersum en Appingedam. Het zogenaamde Pact Regio Eemsdelta. Actuele kwesties die in het pact aandacht hebben gekregen zijn o.a. gevolgen van de krimp, regionale samenwerking en instandhouding en versterking van het voorzieningenaanbod.

Indicator
- monitoring woningvoorraad
- realisatie van de herstructurering conform planning
- De woonvisie “wonen en voorzieningen” leidt tot nieuwe woningbouwafspraken.

b. Het verbeteren en versterken van de sociale structuur in de gemeente.
In 2008 hebben provincie, 12 Noord- en Oostgroningse gemeenten en 9 corporaties het convenant “Pilot Wonen met Zorg” ondertekend. In dit convenant wordt richting gegeven aan de wijze waarop een integraal programma wordt ontwikkeld op het gebied van volkshuisvesting, welzijnsvoorzieningen en de zorginfrastructuur samen met de partijen die op dit speelveld actief zijn. Het beleid zal zich met name richten op doelgroepen die extra aandacht en zorg behoeven.
Voor Appingedam heeft de woonserviceontwikkeling in Opwierde en het Centrum prioriteit, waarbij wordt aangesloten op de herstructurering.
Indicator
- aantal nultredewoningen (levensloopbestendig).
- aanbod van woonzorgarrangementen.

Deelprogramma 8.3 Stedelijke vernieuwing

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Extra impulsen geven aan verbeteringen in de omgeving door het optimaliseren van de stedenbouwkundige structuren van de stad en de bouwkundige kwaliteiten van de woonbebouwing.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
821.5 Stedelijke vernieuwing

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Woonplan Appingedam	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Bestemmingsplan De tip	Vastgesteld 2004

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Achterstanden inlopen en sociaal/economische situatie van het centrum verbeteren.

Er zijn tal van initiatieven (Wijkstraat, De Tip, Overdiep en Opwierde) ontplooid ter verbetering van het kwaliteitsniveau van het stedelijk gebied. Doel is om de achterstanden in de bebouwde en onbebouwde omgeving in te lopen en de sociaal/economische situatie van het centrum te verbeteren.
De historische binnenstad blijft het kapitaal voor Appingedam en de regio. Blijvend investeren in het centrum is absolute noodzaak. Hierbij wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en private instellingen. Eerste stappen zijn gezet, daaronder een opgeknapte en heringerichte Wijkstraat- met minder auto’s en meer verblijfskwaliteit, herinrichting en een nieuwe functietoekenning aan de Solwerderstraat.
In 2010 vinden de plannen voor het Overdiepterrein, de Eendracht verder uitvoering en heeft de sanering plaats van het vm. gasfabrieksterrein ‘De Tip’. Speciale aandacht hebben de detailhandel- en voorzieningenstructuur, verdere uitnutting van de toeristisch—recreatieve potenties en het blijvend genereren van een aanbod op het gebied van kunst en cultuur.

Nadat het terrein is aangekocht is een saneringsplan opgesteld, is de vergunningprocedure gestart voor de nieuwe geluidszone en zijn beheersmaatregelen genomen. Een grondexploitatie is vervolgens door de gemeenteraad vastgesteld. De aanbesteding van de sloopwerkzaamheden en de ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan zijn in voorbereiding genomen. De sloop zal in 2011 worden uitgevoerd waarna in 2012 de boden kan worden gesaneerd. De ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan zal in 2011 worden afgerond.

De werkelijke uitgaven voor stadsvernieuwingsactiviteiten (structureel € 211.000) worden zoveel als mogelijk verantwoord op de (deel)programma’s waartoe ze behoren. Voorbeelden zijn restauratie monumenten, volkshuisvestingactiviteiten en sanering van wegen en riolen etc. Het restant van de stelpost (€ 70.930 in 2011) komt tot uitdrukking op dit deelprogramma.

Indicator
- Afronding sanering vm. fabrieksterrein ‘De Tip’.
- Versterkte samenwerking Damster en regionale partijen op het gebied van kunst en cultuur.
- Uitvoering en realisatie programma Overdiepterrein
- Uitvoering Herstructurering Opwierde
- Uitwerking en uitvoering Ontwikkelingsperspectief Appingedam-Delfzijl 2030.

Deelprogramma 8.4 Bouwtoezicht

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het onderzoeken en toezien op de staat van de volkshuisvesting in de gemeente en het uitoefenen toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Woningwet gegeven voorschriften.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
822.2 Bouw- en woningtoezicht
822.6 Verbeteren woonkwaliteit

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Notitie Integrale handhaving Appingedam	Vastgesteld 2003
Raad	Beleidskader	Welstandsnota Stad Appingedam	Vastgesteld 2004 Gewijzigd 2006/2008
Raad	Verordening	Legesverordening; Hoofdstuk 5	Vastgesteld 2009
Raad Raad	Verordening Verordening	Bouwverordening 2009 Monumentenverordening	Vastgesteld 2009 Vastgesteld 1994
Raad	Beleidskader	Regionaal Welstandsplan Noord Groningen, deelplan Appingedam	Vastgesteld 2004
Rijk Rijk Rijk Rijk	Wet Wet Wet Wet	Woningwet Wet op de ruimtelijke ordening Algemene wet bestuursrecht Monumentenwet	
Rijk Rijk Rijk	AmvB AmvB AmvB	Bouwbesluit 2003 Besluit indieningsvereisten aanvraag om bouwvergunning Besluit verguningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

Uitvoeren van vastgestelde speerpunten aangaande toezichts- en handhavingstaken.
Adequaat afhandelen binnengekomen aanvragen cq meldingen.

Indicator
- Uitvoeren van het (DEAL)werkprogramma

Deelprogramma 8.5 Woonschepenhaven

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het aanbieden van een ligplaats voor woonschepen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
822.4 Woonschepenhaven (heffing liggeld)

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidsregels	Bestemmingsplan "Woonschepen Damsterdiep	Vastgesteld 2005
Raad	Verordening	Verordening liggeld woonschepen 2005	Vastgesteld 2004

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

Handhaven van de kwaliteit van het instandhouden en beheren van de woonschepenhaven.

Deelprogramma 8.6 Grondexploitatie

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het ontwikkelen van aantrekkelijke (woning)bouwlocaties voor onze (toekomstige) inwoners volgens een evenwichtig (woningbouw)programma.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
- 830.1 Landerijen
- 830.3 Niet in exploitatie genomen (bouw)grondcomplexen
- 830.4 Bouwgrondexploitatie bestemmingsplannen in Oling
- 830.6 Bouwgrondexploitatie bestemmingsplannen in Opwierde
- 830.7 Bouwgrondexploitatie bestemmingsplannen in het stadscentrum
- 830.8 Bouwgrondexploitatie industrie- en bedrijfsterreinen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidskader	Vastgestelde exploitatieopzetten	
Raad	Verordening	Exploitatieverordening gemeente Appingedam 1996	Vastgesteld 1996

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Aantrekkelijke plannen realiseren die een waardevolle aanvulling zijn op het bestaande woon- en leefklimaat.
Het doel is aantrekkelijke plannen te realiseren, die een waardevolle aanvulling zijn op het bestaande woon- en leefklimaat, terwijl mede door de herstructurering juist het bestaande woonklimaat aanzienlijk kan worden verbeterd. Hierdoor wordt het voor mensen van elders aantrekkelijk om in Appingedam te komen wonen. De huidige bewoners blijven dan ook met plezier hier wonen.
Voor bedrijfsvestiging willen we zowel voor kleinschalige (Woldweg) als ook voor grotere regionale bedrijven (Fivelpoort) plaats bieden.

Indicator
- (Beoogde) Exploitatieresultaten per complex
- Actualiteit van de bestaande exploitatieopzetten grondexploitaties (jaarlijkse herziening per 1 maart)

Programma 9: Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Algemene beleidsdoelstelling.

De verantwoordelijkheid voor gemeenschapsgeld en de financiële positie van de gemeenten maken vanzelfsprekend dat degelijkheid en verantwoorde afwegingen de basis vormen voor het financiële beleid.

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Visiedocument	Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030	Vastgesteld 2002
Raad	Beleidskader	Programma-indeling begroting	Vastgesteld 2006
Raad	Beleidskader	Kadernota 2008	Vastgesteld 2008
Raad	Verordening	Financiële verordening Appingedam	Vastgesteld 2008
Raad	Verordening	Controleverordening	Vastgesteld 2008
Raad	Verordening	Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Appingedam	Vastgesteld 2003
Prov.	Beleidsregels	Regels in kader van financieel toezicht gemeenten	
Rijk	Beleidsregels	Besluit begroten en verantwoorden gemeenten en provincies	

In Bedragen:

Lasten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	13.870	992	1.634	1.634	1.634	1.634
Ontwikkelingen		-131	0	214	265	314
Totale lasten Programma 9	13.870	861	1.634	1.848	1.899	1.948

Baten	Rek. 2009	Begr. 2010	Begr. 2011	Begr. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014
Bestaand beleid	31.846	18.773	19.811	19.811	19.811	19.811
Ontwikkelingen				365	-83	318
Totale baten Programma 9	31.846	18.773	19.811	20.176	19.728	20.129

Saldo Programma 9	**-17.930**	**-17.912**	**-18.178**	-18.328	-17.829	-18.181

Bovenstaande bedragen zijn in duizendtallen. Een gedetailleerde financiële toelichting op programma 9, inclusief deelprogramma's, is opgenomen op pagina 102-119 van de financiële begroting 2010-2013 (blauwe gedeelte).

Mutaties reserves
(* € 1.000,-)

Toevoeging aan reserves	20
Onttrekking aan reserves	0

Overzicht deelprogramma's

Het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen omvat de navolgende deelprogramma's

9.1 Beleggingen en deelnemingen
9.2 Algemene uitkering Gemeentefonds
9.3 Algemene dekkingsmiddelen
9.4 Waardering Onroerende Zaken
9.5 Onroerende zaakbelasting
9.6 Algemene baten en lasten
9.7 Begrotingssaldo en mutaties reserves

Trends en knelpunten

Aandelen Essent

Na splitsing van de aandelen Essent zijn de aandelen van Essent productie- en leveringsbedrijf per 30 september 2009 verkocht aan RWE. De aandelensplitsing heeft een aantal vennootschappen opgeleverd die (voorlopig) in eigendom blijven van publiekrechtelijke lichamen. Het is te verwachten dat op termijn de meeste vennootschappen zullen worden verkocht c.q. opgeheven wegens het bereiken van het einddoel. De aandelen van het netwerkbedrijf ENEXIS moeten wettelijk in eigendom blijven van publiekrechtelijke lichamen. Dit hoeft niet te betekenen dat dit de huidige aandeelhoudende provincies en gemeenten zijn. Ook een bedrijf als Tennet zou deze aandelen over kunnen nemen. Daartoe zijn echter nog geen plannen bekend. Om statutaire redenen is ook het belang in EPZ (kerncentrale Borssele, een windpark en een kolencentrale) voorlopig in handen van publiekrechtelijke lichamen gebleven. Over verkoop van dit belang wordt een procedure gevoerd bij de rechtbank. Tegenover de ontvangen verkoopopbrengst EPZ is een voorziening gevormd waaraan ook alle dividenden worden toegevoegd. Het al dan niet definitief doorgaan van deze transactie heeft daarom vrijwel geen consequenties voor de rekeningsresultaat.
In de komende jaren komen nog liquiditeiten beschikbaar door aflossing van de aan ENEXIS verstrekte brugleningen (looptijden 3,5 en 7 jaren). Omdat deze leningen reeds op onze balans zijn gewaardeerd leidt dit niet meer tot een toevoeging van winst aan de algemene reserve.
Wanneer daarvoor een goede prijs kan worden verkregen zullen ook de aandelen in Attero Holding N.V. (voorheen Essent Milieu) worden verkocht.

In de begroting 2011 is € 195.000 als netto-dividend van voormalige Essentbedrijven geraamd. Van de vrijgekomen liquide middelen uit de verkoop van Essent zijn voor € 6 mln. participaties Absoluut Rendement bij BNG Capital Management gekocht. De beleggingsopbrengst van de participaties is geraamd op € 225.000.

Aandelen N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

De bank heeft in 2010 een dividend van € 59.140 uitgekeerd (€ 2,49 per aandeel). In verband met de onzekerheden op de financiële markt geeft de bank geen winstwaarschuwing af.
Voor 2011 wordt een dividend van € 41.500 geraamd (€ 1,75 per aandeel).

Algemene Uitkering Gemeentefonds

De koppeling van het Gemeentefonds aan de Rijksuitgaven Netto (RUN) is vanwege de economische crisis met ingang van 2009 afgeschaft. Het accres voor de jaren 2010 en 2011 is vastgesteld op 0,48%. Dit zal niet meer worden nagecalculeerd aan de hand van de werkelijke loon- en prijsstijging. In verband met deze maatregelen is ook de behoedzaamheidreserve in het gemeentefonds afgeschaft. Verder wordt in 2009 en 2010 incidenteel € 90 mln. aan het gemeentefonds toegevoegd voor bestrijding van de gevolgen van de economische crisis. In 2011 is deze toevoeging, die Appingedam € 69.100 opleverde geëindigd.
Voor de jaren 2012 tot en met 2015 heeft het Rijk nog geen accressen bekend gemaakt. Uit het regeerakkoord van het kabinet Rutte heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten geconcludeerd dat er geen sprake meer is van extra kortingen op het gemeentefonds. Het lijkt er op dat het gemeentefonds circa 1,5% per jaar zal groeien. Daarmee kan ongeveer de prijsstijging worden opgevangen. De conclusie is dat er over de komende kabinetsperiode geen reële accressen van het gemeentefonds zullen zijn. Ons beleid is een meerjarenbegroting met constante prijzen voor de gehele planperiode. Dat beleid spoort met toepassing van de uitkeringsfactoren bij

lopende prijzen uit de septembercirculaires van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Veiligheid omdat daarin nog geen accres was opgenomen. In verband met de onzekerheid over het accres en de grote onzekerheid over de omvang en de bijbehorende financiën van over te nemen taken door de gemeenten (o.a. AWBZ, WW en WAJONG) bouwen wij een risicoreserve in van 15 punten per jaar. Daardoor zitten wij ongeveer midden tussen de tabel van lopende en constante prijzen uit de septembercirculaire 2010. Wij houden in de financiële meerjarenbegroting rekening met de volgende uitkeringsfactoren:

	2011	2012	2013	2014
Tabel 5.3.1 septembercirculaire 2010 (lopende prijzen zonder accres)	1,530	1,525	1,519	1,515
Risicoreserve afwijkingen accres en overname taken		0,015	0,030	0,045
Geraamde uitkeringsfactoren algemene uitkering	1,530	1,510	1,489	1,470
Ter vergelijking:				
Meerjarenbegroting 2010 – 2013	1,525	1,497	1,471	1,453
Tabel 5.3.2 septembercirculaire 2010 zonder accres	1,530	1,496	1,462	1,430

(1 punt uitkeringsfactor is voor de gemeente Appingedam circa € 8.600)

Omdat er in de planperiode geen sprake is van reële accressen wordt de suppletieuitkering wegens afschaffing van de OZB voor woninggebruikers niet afgebouwd. De uitkering blijft gehandhaafd op € 213.000. Zodra er weer sprake is van reële accressen moet rekening worden gehouden met afbouw van deze suppletie-uitkering.

In 2010 zijn we geconfronteerd met een sterk bij de raming achterblijvend aantal uitkeringsgerechtigden WWB. Het aantal uitkeringsgerechtigden is in 2010 met 32 verlaagd naar 273. Enerzijds gunstig voor de burgers en voor het WWB- budget Inkomensdeel, anderzijds ongunstig voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Per uitkeringsgerechtigde wordt ongeveer € 5.000 algemene uitkering ontvangen voor uitvoeringskosten WWB, minimabeleid en overige kosten die samenhangen met een zwakke sociale structuur. In verband hiermee is in 2010 de algemene uitkering met € 168.000 verlaagd (beleidsrapportage 1 april 2010). Voor 2011 en volgende jaren is de landelijke ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden aangehouden. Dit betekent dat meerjarig het aantal uitkeringsgerechtigden wordt geraamd op: 2011 – 277; 2012 – 272; 2013 – 269; 2014 - 264

In 2011 wordt de tijdelijke maatstaf bevolkingskrimp ingevoerd. De maatstaf geldt voor vijf jaar. Wanneer het aantal inwoners op 1 januari 2011 meer dan 1% lager is dan zeven jaar daarvoor (dus op 1 januari 2004) wordt een krimpuitkering ontvangen. Het aantal inwoners wordt per 1 januari 2011 geraamd op 12.000 tegen 12.415 per 1 januari 2004. Geraamd wordt dat voor 291 eenheden de krimpmaatstaf van € 397,63 wordt ontvangen. Inclusief uitkeringsfactor wordt de krimpuitkering geraamd op € 178.912. Omdat er nog geen besluiten over de besteding zijn genomen is dit bedrag voorlopig als stelpost opgenomen.

In 2011 heeft een herverdeling plaatsgevonden van het WMO budget. Appingedam is hierin voordeelgemeente. De voordeelgemeenten worden in 2011 gekort. Deze korting komt ten goede aan de nadeelgemeenten. In 2011 bedraagt de korting (negatieve suppletieuitkering) € 29.658. Om het WMO-budget voor huishoudelijke verzorging 2011 niet aan te tasten wordt dit bedrag voor € 22.225 gedekt uit de reserve WMO. Deze reserve bedraagt € 322.225. Hiervan is € 300.000 ingezet voor de herbestemming van monumentale kerkelijke gebouwen (Gereformeerde Kerk, Synagoge en Kabzeël)

Algemene financiële positie
Onze gemeente heeft, ook historisch gezien, geen sterke financiële positie. De begrotingsoverschotten zijn minimaal en er is beperkt ruimte voor nieuw beleid. Er wordt degelijk begroot, de lasten worden zo reëel als mogelijk ingeschat en de baten worden prudent geraamd. Nieuw beleid moet voor een belangrijk deel worden gedekt uit herschikking van bestaande budgetten (nieuw voor oud).
De gemeentelijke lasten zijn gemaximeerd door een landelijke macronorm. Bij de meicirculaire 2010 is de macronorm voor 2011 vastgesteld op 3,5%. Dit percentage bestaat voor 1,75% uit compensatie voor gestegen lonen en prijzen en voor 1,75% uit reële trendmatige groei. Voorgesteld wordt het deel voor reële trendmatige groei in te zetten voor dekking van de kosten van de brede scholen.
Buiten het accres van het Gemeentefonds, de maximaal toegestane verhoging van de OZB, en opbrengstverhogingen OZB door aan-, bij- en verbouw, zijn nauwelijks extra inkomsten te verwerven.

Gelet op de stagnerende c.q. dalende algemene uitkering uit het gemeentefonds, de dalende inkomsten uit grondexploitatie en (bouw)leges blijft uiterst prudent financieel beleid en gedisciplineerd begrotingsgedrag noodzakelijk!

LEADER+
Het budget voor LEADER+ wordt, zoals tot nu toe gebruikelijk, ook voor de jaren 2007 tot en met 2012 gedekt door verlaging van het flexibel budget. Door de projectmatige aanpak kan de besteding van het budget jaarlijks flink fluctueren. Overschotten op dit budget worden gereserveerd in het gemeentelijk investeringsfonds voor dekking van uitgaven in latere jaren. In de loop der jaren zal getracht worden het budget voor de cofinanciering van de gemeente meer en meer te dekken uit andere beleidsvelden.

Areaaluitbreiding
Deze post moet dekking bieden voor onderhoudskosten in verband met uitbreiding van wegen, plantsoenen, alsmede andere gemeentelijke (buurt)voorzieningen. Het gaat hierbij met name om uitbreidingen in Olingermeeden en diverse inbreidingsplannen. Ook kwaliteitsverbeteringen van infrastructuur kunnen hogere onderhoudslasten met zich meebrengen. Tot en met 2014 is geen bedrag voor areaaluitbreiding geraamd. Wanneer uit de uitkomsten van de onderhoudbeheerspaketten daartoe aanleiding geven dient dit zo nodig alsnog ter begroting worden gebracht.
Voor het bedrijvenpark Fivelpoort wordt deelgenomen in de coöperatieve vereniging. Die voor de bijdrage aan de coöperatieve vereniging Fivelpoort deelprogramma 3.1.

Loon- en prijscompensatie
In de begroting 2011 is rekening gehouden met een generieke prijsstijging van 1%. In de begroting 2009 was rekening gehouden met 3% prijsstijging. In werkelijkheid bedroeg de prijsstijging in 2009 maar 1,2% In 2010 en 2011 wordt een prijsstijging van telkens 1,4% verwacht. In totaal over deze periode 1,2 + 1,4 + 1,4 is 4% waarvan 3% in de begroting 2009 en 1% in de begroting 2011.
De berekening van de salarissen is gebaseerd op de maand juni 2010. In deze maand was de nieuwe CAO, die loopt tot 1 juni 2011, nog niet verwerkt. De CAO 2009 – 2011 leidt tot een stijging van de salariskosten met 2,9%. Per 1 juni 2011 wordt rekening gehouden met een salarisstijging van 0,5%. Het effect voor 2011 hiervan is 0,3%. In totaal is rekening gehouden met de stijging van de salariskosten van 3,2% ten opzichte van het niveau juni 2010.

Afschaffing Onroerende Zaakbelasting van woninggebruikers (OZB-wg)
Per 1 januari 2006 is de OZB-wg afgeschaft. Ook voor woongedeelten in niet-woningen (bijvoorbeeld het woongedeelte van een woning/winkel) wordt het gebruikersdeel van de OZB niet meer geheven.
De gemeenten worden voor de afschaffing van de OZB-wg gecompenseerd via het gemeentefonds. Uitgangspunt is dat geen enkele gemeente er reëel op achteruit mag gaan. Voor 2006 was dat voor Appingedam ook het geval. De financiële pijn zit echter in de toekomst.
De compensatie in de algemene uitkering uit het Gemeentefonds bestaat namelijk uit een algemeen deel en uit een specifieke suppletie-uitkering van € 449.000 in 2006. Deze suppletie-uitkering wordt ten koste van het reëel accres op de algemene uitkering afgebouwd. Daardoor is het een sigaar uit eigen doos. In 2011 is de suppletie-uitkering gedaald naar € 213.000.
Een groot nadeel ontstaat eveneens doordat we de meeropbrengst OZB-wg van de aan-, bij-, en verbouw van woningen missen. Dit klemt te meer omdat we in het kader van herstructurering en ontwikkeling van De Tip en Overdiep in de komende jaren relatief veel WOZ waarde van woningen realiseren.

Maximering van de tarieven
De gemeentelijke lasten zijn gemaximeerd door een landelijke macronorm. Bij de meicirculaire 2010 is de macronorm voor 2011 vastgesteld op 3,5%. Wanneer de gemeenten de macronorm overschrijden wordt waarschijnlijk middels het Gemeentefonds een correctie uitgevoerd. De tarieven voor riool- en afvalstoffenheffing kunnen licht dalen.

Mutaties in reserves
Het begrotingsresultaat vóór bestemming bedraagt € 367.000 negatief. Begroot wordt dat aan de reserves € 272.000 wordt toegevoegd en € 639.000 wordt onttrokken. De grootste toevoegingen worden gedaan aan het fonds waterstaatkundige infrastructuur (€ 114.000) en aan het baggerfonds (€ 65.650).
De belangrijkste onttrekkingen zijn:

- Algemene Reserve, rente bouwgrondexploitaties De Tip € 76.000 en Westersingel/Tichelplaats € 18.000
- Tariefegalisatie riolen € 211.000
- Tariefegalisatie afvalstoffenheffing € 119.000
- Fonds Wijk- en Centrumvernieuwing € 50.000

Begrotingsaldo
De (meerjaren)begroting is niet sluitend. De conceptbegroting 2011 heeft een tekort van € 608.507. Onder de naam “Artikel Elf” is een bezuinigingstraject opgezet waarvan de resultaten in de aanbiedingsbrief bij de begroting zijn opgenomen. Wanneer de gemeenteraad de voorstellen van het college overneemt leidt dit tot de volgende structurele bezuinigingen

- 2011 - € 500.427
- 2012 - € 1.188.952
- 2013 - € 1.485.652
- 2014 - € 1.694.652

Met deze bezuinigingen wordt bereikt dat de begroting sluit.

Deelprogramma 9.1 Beleggingen en deelnemingen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het aanwenden van eigen financieringsmiddelen zoals reserves en voorzieningen voor de interne financiering.

Het beleggen van gelden:
a. met als doel derden van (risicodragend) kapitaal te voorzien uit hoofde van de "publieke taak".
b. uit hoofde van de treasuryfunctie, mits prudent van karakter en niet gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
913.4 Beleggingen en deelnemingen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Beleidsregels	Treasurystatuut 2004	Vastgesteld 2004
Raad	Beleidsregels	Financiële verordening	Vastgesteld 2005
Raad	Beleidsregels	Nota reserves en voorzieningen	Vastgesteld 2005
Rijk	Wet	Wet Financiering decentrale overheden (FIDO)	
Rijk	Wet	Gemeentewet	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Verkopen van aandelen
Deelnemingen die niet voldoen aan het criterium 'publieke taak' zullen indien mogelijkheid en financieel aantrekkelijk, worden afgestoten. Daarmee wordt voldaan aan de Wet Fido en het treasurystatuut van de gemeente Appingedam.

Indicator
- Balanswaarde in relatie tot marktwaarde
- Rendement (dividend in relatie tot marktwaarde)

b. Zo efficiënt mogelijk aantrekken van korte financieringsmiddelen en het beleggen van (tijdelijk) overtollige middelen.
Met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) hebben we een financierings-overeenkomst. Bewaking van kort krediet en uitzettingen op de korte termijn geschieden binnen bepaalde grenzen automatisch. Door de geringe benodigde arbeidstijd is dit systeem efficiënt en de kostenbesparend. De rentekosten en rentevergoedingen zijn gekoppeld aan de EURIBOR-tarieven. De overeenkomst is in oktober 2010 vernieuwd en zal ook in 2011 worden voortgezet. Dagelijks kan de liquiditeitspositie middels internetbankieren bij de BNG worden bewaakt. De BNG is een bank met een AAA-rating en de aandelen zijn voor 50% in bezit van de Staat der Nederlanden. De overige 50% van de aandelen is in bezit van Nederlandse gemeenten. Het dividend van de aandelen N.V. Bank Nederlandse Gemeenten is geraamd op € 41.500

Indicator
- Kasgeldlimiet
- Beleggingsopbrengsten

Deelprogramma 9.2 Algemene uitkering Gemeentefonds

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het volgen en tijdig inspelen op aanmerkelijke ontwikkelingen in het Gemeentefonds en de gevolgen daarvan op de algemene uitkering.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
921.5 Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Rijk	Wet	Financiële verhoudingswet	1997
Rijk	Beleidsregels	Circulaires gemeentefonds	Mei en september 2010

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Tijdig anticiperen op ontwikkelingen in het Gemeentefonds en de gevolgen op de Algemene Uitkering
Op grond van de Financiële Verhoudingswet worden de middelen die het Rijk jaarlijks stort in het Gemeentefonds verdeeld over alle Nederlandse gemeenten. Het verdeelsysteem is kostengeoriënteerd. Dat wil zeggen dat specifieke kenmerken en kostenveroorzakende factoren rekening wordt gehouden. De verdeling wordt bekend gemaakt door middel van circulaires. De belangrijkste zijn de zogenaamde mei- en septembercirculaire. In de begroting 2011 is de inhoud van de mei- en september-circulaires 2010 verwerkt. Omdat we zelf geen invloed hebben op de verdeling van het Gemeentefonds kan niet anders dan geanticipeerd worden op gevolgen van aanpassingen van de Algemene Uitkering.

Indicator
- Uitgangspunt van de berekening: circulaires mei en september 2010

Deelprogramma 9.3 Algemene dekkingsmiddelen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Beschikbaar hebben van algemene financiële middelen, waaronder een post voor onvoorziene structurele uitgaven en een flexibel budget voor incidentele tegenvallers, alsmede een reservering van dekkingsmiddelen voor voorzien nieuw beleid, waaraan de gemeenteraad in de loop van het begrotingsjaar een bestemming kan geven.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
922.6 Algemene dekkingsmiddelen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Provincie	Beleidsregels	Minimale post voor onvoorzien	
Raad	Beleidsregels	Kadernota	Juni 2009

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

Met ingang van 2009 is het flexibel budget gesplitst in een flexibel budget I en een flexibel budget II.

a. Flexibel budget I
Het flexibel budget I (€ 180.000) dient, als onderdeel van het weerstandsvermogen, in eerste instantie voor het opvangen van incidentele tegenvallers. Hierdoor wordt beslag op de algemene reserve voorkomen. Wanneer zich geen incidentele tegenvallers voordoen kan gestructureerde inzet van het flexibel budget I plaatsvinden. Dit zou kunnen door bij een positieve budgetrapportage een deel van het flexibel budget I voor incidentele wensen vrij te laten vallen.
In 2011 wordt het tekort van € 77.100 op het Inkomensdeel van de WWB gedekt door verlaging van het flexibel budget I.

a. Flexibel budget II
Het flexibel budget II wordt gevormd door een deel van de beleggingsopbrengsten en eventuele andere incidentele begrotingsmeevallers. In 2011 zijn er geen andere begrotingsmeevallers. Van de beleggingsopbrengsten wordt € 200.000 als incidentele meevaller beschouwd en toegevoegd aan flexibel budget II.
Voor diverse activiteiten is beslag op het flexibel budget II gelegd. Het betreft LEADER+ projecten, cultuur historische elementen Damsterdiep en een budget voor onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden met andere DEAL gemeenten. Voor al deze zaken wordt € 163.000 aan het flexibel budget II onttrokken zodat daarin nog € 37.000 resteert.

Indicator
- Weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit

b. Onvoorziene uitgaven
Voor onvoorziene structurele uitgaven wordt € 2,50 per inwoner opgenomen.
Het beleid is er op gericht de post voor onvoorziene uitgaven ook daadwerkelijk voor onvoorziene uitgaven aan te wenden. Voorbeelden hiervan zijn schades en tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen. Mede door de krappe financiële positie worden ook in de loop van het jaar opkomende wensen gedekt uit onvoorzien structureel. In principe dienen wensen waarvoor geen dekkingsmiddelen zijn gereserveerd gedekt te worden door het schrappen van oud beleid.(“nieuw voor oud”)

Indicator
- Standaardbedrag per inwoner € 2,50

c. Stelposten

De productramingen zijn in principe gebaseerd op bestaand beleid zoals dat tot nu toe is gevormd in vorige begrotingen, de (financiële)meerjarenbegroting, beleidsnota’s en raadsbesluiten.
Voor verwachte uitgaven van nieuw beleid of nog niet per product te ramen lasten en baten van ingezet beleid, worden stelposten opgenomen. De redenen en de omvang van de stelposten worden in de productramingen bij product 6.922.6 toegelicht waarnaar kortheidshalve wordt verwezen.

Indicator

- Geen

Deelprogramma 9.4 Waardering Onroerende Zaken

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het tijdig en correct beschikbaar hebben en stellen van WOZ-gegevens voor de belanghebbenden.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
930.5 Waardering Onroerende Zaken

Bestuurlijk kader

Orgaan	**Kader**	**Omschrijving**	**Opmerking**
Waard. kamer	Beleidsregels	Uitvoeringsregelingen inzake Wet WOZ	
Rijk	Wet	Wet WOZ	
Rijk	Diverse Wetten	Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens (RSGB).	

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Voldoen aan de wetgeving en de uitvoeringsregelingen
De onroerende zaken worden naar de nieuwe waardepeildatum gewaardeerd.
Deze waardepeildatum ligt een jaar voor het belastingjaar waarin de WOZ waarden gebruikt.

Indicator
- Correcte en tijdige woz-beschikkingen voor het nieuwe tijdvak (jaarlijks)
- Correcte en tijdige uitwisseling van WOZ-gegevens (maandelijks)

b. Vastgoedinformatie
De WOZ-administratie is een authentieke basisregistratie. Binnen het stelsel van basisregistraties zijn gemeenten daarmee "bronhouders".
Het gebruik van het basisgegeven, de WOZ-waarde is verplicht gesteld voor andere overheden zoals het Rijk en de Waterschappen.

Indicator
- Correcte en tijdige uitlevering van WOZ-gegevens aan de afnemers, zoals Rijksbelastingdienst, waterschappen en CBS
- Correcte en tijdige levering aan de Landelijke voorziening WOZ (in voorbereiding).

Deelprogramma 9.5 Belastingen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het verwerven van algemene dekkingsmiddelen door het heffen van gemeentelijke belastingen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
940.5 Onroerende Zaakbelastingen
940.6 Reclameheffing

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Raad	Verordening	Verordening onroerende-zaakbelastingen	
Rijk	Wet	Invorderingswet	
Rijk	Wet	Gemeentewet	Art. 216

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

Tijdige en correcte aanslagoplegging en adequate invordering
Belastingheffing op onroerende zaken is een autonome bevoegdheid van de gemeente, gebaseerd op artikel 216 van de Gemeentewet. De tarieven OZB voor woningen en niet-woningen zijn gedifferentieerd.

Indicator OZB
- behalen meeropbrengst OZB volgens landelijke macronorm.
  De macronorm voor het begrotingsjaar 2011 is vastgesteld op 3,50%.
- handhaven opbrengst reclameopbrengst.
- jaarlijks opleggen gecombineerde aanslag gemeentelijke heffingen met dagtekening eind januari.

Deelprogramma 9.6 Saldi van kostenplaatsen

Beleidsdoelstelling deelprogramma

De inhoud van dit deelprogramma beperkt zich tot (rekenkundige) verschillen op kostenplaatsen. Er zijn geen trends, knelpunten of beleidsdoelstellingen.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
960.4 Saldi van kostenplaatsen

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

Niet van toepassing

Deelprogramma 9.7 Begrotingssaldo en mutaties reserves

Beleidsdoelstelling deelprogramma

Het presenteren van het begrotingssaldo voor resultaatbestemming.

Tot de resultaatbestemming behoren toevoegingen en onttrekking aan reserves.
Het beleid met betrekking tot deze toevoegingen en onttrekkingen aan reserves behoort in principe tot het programma/product waartoe de desbetreffende reserve kan worden geacht te behoren.

Het presenteren van een begroting waarvan, na de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, de lasten en baten in evenwicht zijn.

Het deelprogramma omvat de navolgende beleidsonderwerpen
970.5 Begrotingssaldo voor resultaatbestemming
980.4/8 Mutaties reserves
990.4 Begrotingssaldo

Bestuurlijk kader

Orgaan	Kader	Omschrijving	Opmerking
Rijk	Wet	Gemeentewet	
Rijk	Beleidsregels	Besluit Begroten en verantwoorden (BBV)	
Prov.	Beleidsregels	Toetsingskader gemeentelijk financieel toezicht.	
Raad	Beleidskader	Kadernota 2009	Vastgesteld 2009
Raad	Beleidskader	Nota Reserves en voorzieningen	Vastgesteld 2005

Wat willen we bereiken, met welke aanpak en met welke indicatoren?

a. Structureel sluitende begroting
De ontwerpbegroting 2011 sluit met een tekort van € 463.408. Het college van burgemeester en wethouders doet de raad in de aanbiedingsbrief bij de begroting 2011 een aantal voorstellen waardoor het tekort kan worden opgelost. Voor het verkrijgen van repressief begrotingstoezicht is het vereist dat het begrotingstekort gelijktijdig met de begrotingsvaststelling wordt opgelost.

De jaarschijven 2012 tot en met 2014 uit de financiële meerjarenbegroting vertonen eveneens tekorten. De begrotingstekorten zijn geraamd op:
- voor 2012 € 741.000
- voor 2013 € 1.099.000
- voor 2014 € 1.656.000

In de aanbiedingsbrief zijn, op basis van het bezuinigingstraject “Artikel Elf”, voorstellen opgenomen die in 2014 leiden tot een structurele bezuiniging van € 1.694.652. Wanneer deze voorstellen worden aangenomen is zowel de begroting 2011 als de meerjarenraming tot en met 2014 sluitend.

Indicatoren
- begrotingssaldi 2010-2013 positief houden

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In de tabel wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen.

Tabel Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (bedragen in duizenden euro's)

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2008	2009	2010	2011	2012	2013
OZB eigenaren woningen	1.346	1.431	1.619	1.646	1.511	1.724
OZB gebruikers niet-woningen	280	310	317	325	327	342
OZB eigenaren niet-woningen	417	452	421	430	471	449
Totaal heffingen	**2.043**	**2.193**	**2.357**	**2.401**	**2.309**	**2.515**
Algemene uitkering Gemeentefonds	13.126	14.584	14.729	14.565	14.418	14.273
Dividenden	384	427	447	447	447	447
Saldo financieringsfunctie	-1.010	-1.055	-1.041	-1.041	-1.041	-1.041
BTW-compensatiefonds	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen:						
Overige baten en lasten	-27	23	-131	-210	-592	-945
Onvoorzien en flexibel budget	212	257	237	268	299	330
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**14.728**	**16.429**	**16.598**	**16.430**	**15.840**	**15.579**

Lokale heffingen (OZB)

De verschuivingen in de opbrengst uit OZB over de jaren 2008 t/m 2011 wordt veroorzaakt door meeropbrengst OZB niet-woningen en woningen en door minder opbrengst door de sloop van woningen.

Tabel Lokale heffingen (bedragen in duizenden euro's)

	2010	2011	2012	2013
OZB opbrengst 2010	2.373	2.373	2.373	2.373
Meeropbr. OZB bouw/sloop woningen		27	80	105
Meeropbr. OZB niet-woningen algemeen		8	17	25
Meeropbr. OZB niet-woningen Fivelpoort		9	19	28
Totaal	**2.373**	**2.417**	**2.487**	**2.531**

Algemene uitkering Gemeentefonds

Het accres in het Gemeentefonds heeft een belangrijke invloed op de financiële positie van gemeenten. Het accres stijgt en daalt met de ontwikkeling van de netto-rijksuitgaven. Na enkele jaren van negatieve reële accressen lijkt het accres in de komende jaren behoorlijk te stijgen. De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt in onderstaande tabel aangegeven in constante prijzen. De bedragen worden dus nog aangepast met de werkelijke loon- en prijseffecten op de rijksbegroting.
De afloop van de verfijningsuitkering riolering wordt verrekend in de tarieven voor het rioolrecht.
Onze gemeente heeft voordeel bij de herijking van de clusters zorg en bijstand in het Gemeentefonds. Dit voordeel wordt door middel van een suppletieregeling de eerste twee jaren afgetopt ten gunste van de nadeelgemeenten.

Tabel Algemene uitkering Gemeentefonds (bedragen in duizenden euro's)

	2010	2011	2012	2013
Algemene uitkering 2010	14.729	14.729	14.729	14.729
Afloop verfijningsuitkering riolering		-93	-93	-93
Aantal woonruimten (bijbouw-sloop)		36	78	78
Bevolkingsontwikkeling		-34	-58	-81
Ontw. inkomstenmaatstaf woningen		-11	-32	-42
Ontw. inkomstenmaatstaf niet-woningen		-5	-10	-15
Uitkeringsgerechtigden WWB		209	334	441
Minder leerlingen Voortgezet Onderwijs		-24	-38	-52
Accres, ontwikkeling basisuitkering c.a.		-166	-326	-460
Effect 0% nominaal accres		-96	-185	-283
Overgangsmaatregel ISV		2	3	3
Suppletie afschaffen OZB woninggebr.		0	0	0
Toezicht en handhaven peuterspeelzalen		3	3	3
Afbouw WUW-middelen		4	5	13
Middelen Electronisch Kinddossier		3	3	3
Middelen Programmatisch handhaven		-14	-14	-14
Middelen SLOK (Lok. Klimaatinitiatieven)		-6	-15	-15
Afloop integratieuitkering nadeelgem. WMO		26	26	26
Ketensamenwerking werk en inkomen		-19	-22	-22
Middelen vernieuwing bibliotheeksector		0	0	-1
Stages voortgezet onderwijs		9	9	9
Overige mutaties		12	19	44
Totaal	**14.729**	**14.565**	**14.418**	**14.273**

Dividenden

De gemeente Appingedam ontvangt elk jaar dividenduitkeringen uit hoofde van haar aandelenbezit in de Bank Nederlandse Gemeenten (€ 41.500) en in bedrijven die zijn ontstaan na verkoop van de aandelen Essent (€ 207.815). Verder wordt gerekend op een rendement van € 225.000 uit participaties Absoluut Rendement van BNG Capital Management die zijn aangekocht als belegging van de liquiditeiten die vrij kwamen na de verkoop van de aandelen Essent.

Saldo financieringsfunctie

Tabel saldo financieringsfunctie (bedragen in duizenden euro's)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rente vast geld	-737	-820	-730	-730	-730	-730
Rente kort geld	-299	-261	-334	-334	-334	-334
Rente hypotheken	6	6	6	6	6	6
Rente lening woningstichtingen	2	2	1	1	1	1
Rente lening Essent	18	16	16	16	16	16
Totaal	**-1010**	**-1057**	**-1041**	**-1041**	**-1041**	**-1041**

Overige baten en lasten

Tabel Overige baten en lasten (bedragen in duizenden euro's)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Begrotingssaldo na resultaat	2	0	0	0	0	0
Stelpost salarisontwikkeling	0	60	0	0	0	0
Stelpost prijsontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Stelpost bezuinigingstaakstelling	0	0	-131	-210	-592	-945
Bezuinigingstaakstelling organisatie	-27	-37	0	0	0	0
Totaal	**-25**	**23**	**-131**	**-210**	**-592**	**-945**

Onvoorzien en flexibel budget

Appingedam heeft voor onvoorziene structurele uitgaven € 2,50 per inwoner in de begroting opgenomen, wat neerkomt op € 30.000. Omdat het bedrag de afgelopen paar jaren steeds volledig werd ingezet, wordt uitgegaan van een cumulerende reeks.

EMU-gegevens begroting

	Omschrijving	2007	2008	2009
				Bedragen x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2007, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2008	Volgens meerjarenraming in begroting 2008
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.131	-475	261
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie		1.685	1.658
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	85	69	
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	992	1.439	3.844
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voorzover niet op exploitie verantwoord**			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	467		
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
	Berekend EMU-saldo	**-2.505**	**-160**	**-1.925**

Ruimte voor toelichting

EMU-gegevens begroting

	Omschrijving	2008	2009	2010
				Bedragen x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2008, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2009	Volgens meerjarenraming in begroting 2009
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-475	-962	-1.036
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie		1.754	1.604
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	69	78	58
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.439	617	3.496
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voorzover niet op exploitie verantwoord**			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
	Berekend EMU-saldo	**-1.845**	**253**	**-2.870**

Ruimte voor toelichting